

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาอาชีพศึกษา)

ปริญญา

พัฒนาอาชีพศึกษา

อาชีพศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

Readiness in Career Development for the People in the Community Learning Center
Government House Building 90 (Bangkok Metropolitan, Flat) Thung Khru District,
Bangkok

نامผู้วิจัย นางสาวปฐมา ศรีนา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์สุวรรณา นาควินุลย์วงศ์, ศษ.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ไพรรพงศ์ ทิพนาค, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์สุรัชย์ จิวเจริญสกุล, ศศ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สืบสังจิ มทวทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

Readiness in Career Development for the People in the Community Learning Center Government
House Building 90 (Bangkok Metropolitan, Flat) Thung Khru District, Bangkok

โดย

นางสาวปฐมา ศรีนา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาชีวิตศึกษา)

พ.ศ. 2553

ปฐมา ศรีนา 2553: ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน
ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ
จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาชีวิตศึกษา)
สาขาวิชาพัฒนาชีวิตศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์, ศษ.ด. 95 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจอาชีพที่เหมาะสม และศึกษาความพร้อมใน
การจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร)
เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวที่
อาศัยอยู่ในชุมชน จำนวน 343 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้นภูมิ (Stratified Random
Sampling) และผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนอีกจำนวน 30 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และค่า Z-test แบบสัดส่วน รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหา
ด้วยการประชุมกลุ่มย่อย

ผลการวิจัยพบว่า 1) อาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพ คือ อาชีพ ช่างทำม
สตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย ซึ่งประชาชนในชุมชนที่อาศัยในอาคาร
สงเคราะห์ 90 มีความต้องการในระดับมาก มากกว่าร้อยละ 80 2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้ลงความเห็นว่ามี
ความพร้อมในการจัดฝึกอบรมอาชีพดังกล่าว โดยพิจารณาจากด้าน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร
อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Patama Srina 2010: Readiness in Career Development for the People in the Community Learning Center Government House Building 90 (Bangkok Metropolitan, Flat) Thung Khru District, Bangkok. Master of Education (Vocational Education Development), Major Field: Vocational Education Development, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Mrs. Suwanna Narkwiboonwong, Ph.D. 95 pages.

This research has objective to search for suitable career readiness to develop for the Residence in Community Learning Center Government Housing Building 90 (Bangkok Metropolitan, Flat) Thung Khru District, Bangkok. The sampling group were people in community comprised 343 families derived from stratified random sampling and 30 change agents in community. Questionnaire and interview were applied and data was analysed and presented in frequency, percentage, and Z-test including focus group and using content analysis.

The results were 1) The suitable career needed in the community were hairdresser, cellphone mechanic and Thai massage which was high level and more than 80 percent. 2) The Community Learning Center Government Housing Building 90 (Bangkok Metropolitan, Flat) Thung Khru District, Bangkok had ready for occupational training considered from trainees trainers, materials, buildings and budget.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ดร. สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ รองศาสตราจารย์พิรพงศ์ ทิพนาค อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.บุญธรรม จิตต์อนันต์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เป็นอย่างยิ่ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัทยา ธรรมกิตติพิพ ประธานกรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำที่ดี ยิ่งแก่งานวิจัยของผู้วิจัย รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาอาชีวศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือในการวิจัยและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตทุ่งครุ นายวัชร ชัยพลกัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อ และขอขอบพระคุณผู้บริหารการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจอมทอง นายเจริญ เทเวเวชพงศ์ ที่ได้เปิดโอกาสในการศึกษาต่อของผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มแรก

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ขนิษฐา ศรีนา คุณพ่อธวัช ศรีนา (ถึงแก่กรรม) ผู้ให้กำเนิด และหลวงพ่อดุทธิส แสนนาม (อริวโรภิกขุ) วัดป่าสฤติธาราราม จ. สกลนคร ที่ท่านเคยกล่าวว่า “มรดกความดีที่พ่อแม่มอบให้ในความเป็นคนที่ซื่อสัตย์นั้น จะเป็นหลักประกันให้เราใช้ชีวิตที่สุขสุดได้ ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมไหน อาชีพอะไร” และขอกราบขอบพระคุณท่านพระครูสุตเขต วัดบ้านโคกนาดี จ. สกลนคร ที่ให้การสนับสนุนการศึกษา ตลอดจนเพื่อนพัฒนาชีวศึกษาและเพื่อนร่วมงานของผู้วิจัย ที่ได้เป็นกำลังใจและสนับสนุนให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จและมีความก้าวหน้าทางด้านการศึกษา

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ปฐมา ศรีนา

กันยายน 2553

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง

(3)

บทที่ 1 บทนำ

1

ความสำคัญของปัญหา

1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

4

ขอบเขตของการวิจัย

4

นิยามศัพท์

5

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

6

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

7

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

7

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

พุทธศักราช 2551

8

ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ

9

การจัดการศึกษาวิชาชีพ

11

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

20

ความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพ

21

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

28

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

35

กรอบแนวคิดในการวิจัย

40

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

42

การดำเนินการวิจัย

42

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

42

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

43

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

43

การรวบรวมข้อมูล

44

การวิเคราะห์ข้อมูล

44

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	46
ผลการวิจัย	46
ข้อวิจารณ์	57
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะ	65
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	67
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย	74
ภาคผนวก ข รายนามคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	85
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล	87
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	95

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
2	จำนวนและร้อยละของความต้องการฝึกอบรมของประชาชน	49
3	อาชีพที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90	51
4	อาชีพที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90	53
5	ผลการทดสอบระดับความต้องการอาชีพของประชาชนในชุมชนอาคาร สงเคราะห์ 90 กับเกณฑ์ที่กำหนด ด้วย Z-test แบบสัดส่วน	55

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศและปฏิรูปความคิดและคุณค่าใหม่ของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมและมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ได้ัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการตรรกะการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) ที่ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงทุกมิติ ทั้งมิติตัวคน สังคม และวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง รวมทั้งความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุ กับจิตใจของคนในชาติ เพื่อพัฒนาประเทศ โดยมุ่งเน้นพัฒนาคนเป็นจุดศูนย์กลางจึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการศึกษามีบทบาทเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนของชาติได้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข

การศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทอันสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศชาติ ความเข้มแข็งในการพึ่งตนเองของฐานรากของสังคม และความสมดุลในประโยชน์ของทุกภาคส่วน เศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม โดยยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการจัดการศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัด

กระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมตัวบุคคลในการออกไปประกอบอาชีพ ที่ผ่านมานั้นสามารถจัดได้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน แต่ทั้งนี้ในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดอยู่มากในเรื่องของอายุ และการเรียนนั้นก็ต้องเรียนต่อเนื่อง ใช้นเวลายาวนาน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนได้ จึงพลาดโอกาสทางการศึกษาที่จะหาความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพที่จำเป็น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การจัดการศึกษานอกระบบเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนในส่วนที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ได้มีโอกาสได้รับการศึกษา ความรู้เพิ่มเติม

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีมากกว่า 40 ล้านคนให้ได้รับการศึกษา มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างผาสุก เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ขยายจุดบริการไปยังระดับอำเภอ โดยจัดตั้งเป็นศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 289 ได้ให้สิทธิ์แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นในการจัดการศึกษาอบรม และฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น และให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อบรมของรัฐ ซึ่งบทบัญญัตินี้ได้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่จะส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบลและองค์กรการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวทำให้องค์กรการบริหารส่วนตำบลตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถและพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งขึ้น และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้กระจายจุดการให้บริการทางการศึกษาให้แก่ประชาชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้จัดตั้งศูนย์การเรียนชุมชนขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนที่ใกล้ตัวประชาชนมากที่สุด เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม ตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ศูนย์การเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์การเรียนชุมชนแห่งหนึ่งที่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชนที่องค์กรท้องถิ่นจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้

ความสนใจและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม โดยเฉพาะการจัดการศึกษาทางด้านอาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีสุนทร ที่มุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำ และมีรายได้ในการดำรงชีพ หรือเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว จากการสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี 25251 พบว่าประชาชนที่อยู่โดยรอบให้ความสนใจ และเข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพมากถึง 265 คน แต่จากการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรท้องถิ่นในการจัดการศึกษาวิชาชีพ พบว่า ประสพปัญหาในเรื่องการดำเนินงานร่วมกันมากพอสมควร เพราะรูปแบบกระบวนการปฏิบัติไม่ชัดเจนองค์กรต่างๆ ในชุมชนขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติงานบางอย่างมีความซ้ำซ้อน และขาดผู้ปฏิบัติ และโดยเฉพาะในส่วนที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพที่ยังไม่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน เพราะไม่ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างเป็นระบบมาก่อน (สัมภาษณ์ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2552) ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการศึกษาและวิเคราะห์การตอบสนองของงานการศึกษานอกระบบที่จัดโดยหน่วยงานของรัฐที่พบว่า ยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน ซึ่งในเรื่องนี้นักวิชาการทางด้านอาชีพหลายท่านอาทิ พิศพงษ์ ทิพนาค (2552) กล่าวว่า การจัดฝึกอบรมของหน่วยงานที่ผ่านมา โดยมากจะจัดตามความต้องการของผู้จัดทำโครงการ และมักคิดไปเองว่าประชาชนกลุ่มเป้าหมายควรเรียนรู้อะไร (ought to learn) รวมทั้งการข้ามขั้นตอนของการประเมินความจำเป็นหรือความต้องการในการอบรม (training needs assessment) ที่เป็นพื้นฐานก่อนในเบื้องต้น ซึ่งก็ทำได้ไม่ยากเลย โดยอาจสอบถามประชาชนกลุ่มเป้าหมายโดยตรง หรือ อาจสอบถามผู้ที่ใกล้ชิดกลุ่มเป้าหมาย เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือ กลุ่มผู้นำในชุมชน และพัฒนากร เป็นต้น ซึ่งก็สามารทำได้ และเมื่อสำรวจความต้องการ และจัดสร้างหลักสูตรฝึกอบรมที่ตรงต่อความต้องการหรือความจำเป็นนั้นๆ แล้ว ก็จะต้องดำเนินการจัดปัจจัยต่างๆ รวมทั้งการบริหารจัดการที่เหมาะสมต่อไป จึงจะทำให้การพัฒนาอาชีพประสบความสำเร็จ ส่วน จิรัชศักดิ์ ภูระกา (2538) กล่าวว่าการศึกษาด้านอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่สุดด้วยเหตุที่การศึกษาด้านอาชีพเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีงานทำ และเพื่อพัฒนาอาชีพจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนั้นยังชี้ให้เห็นประโยชน์ของการจัดการศึกษาอาชีพเพิ่มเติมว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางการทำมาหากินหรือ พัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่เดิมให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้สุนทร สุนันท์ชัย (2529) ยังให้ข้อเสนอแนะในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพในระดับท้องถิ่นว่า ผู้จัดจำเป็นต้องศึกษาความต้องการของคนแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคลให้แน่ใจว่า ต้องการอะไรและจัดให้เหมาะสมกับความต้องการ ซึ่งก็สอดคล้องกับ ถวัลย์ มาสจรัส (2545) และ ปิยพร ชุมจันทร์ (2546) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาปัญหา ความต้องการและความพร้อมของการจัดฝึกอบรม

วิชาชีพให้แก่ประชาชนในชุมชน ดังนั้นได้มีการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สำรวจอาชีพที่เหมาะสม สำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีทั้งหมด 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) จำนวนทั้งหมด 30 คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และกรรมการ ของอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 หลัง ๆ ละ 3 คน และ ครูผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 อีก 3 คน ส่วนกลุ่มที่สอง ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) จำนวน 836 ครอบครัว

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อาชีพที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัด กรุงเทพมหานคร แสดงความสนใจต้องการให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมเสริมให้ ส่วนสาระที่ต้องการนั้นจะมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด อยู่ que การตัดสินใจของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน โดยพิจารณาจากความพร้อมด้าน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ

ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์

ความพร้อม หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัด กรุงเทพมหานครจากความเห็นชอบของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ว่ามีความพร้อมในการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดโดยพิจารณาจากปัจจัยความพร้อมด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร ด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน หมายถึง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ในการเป็นผู้นำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาด้านอาชีพเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 ประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นประธาน รองประธาน และกรรมการของอาคารสงเคราะห์ 90 และครูที่ดำเนินการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มอบหมายให้เป็นผู้ปฏิบัติงานกับศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง แหล่งบริการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน โดยมีแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่ยึดชุมชนเป็นหลักและเกิดจากความร่วมมือของประชาชนในชุมชน

การจัดการศึกษาวิชาชีพ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในสาขาต่างๆ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยใช้เวลาเรียนตั้งแต่ 30 – 300 ชั่วโมง เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพ

อาชีพที่เหมาะสม หมายถึง อาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวนผู้แสดงความต้องการในระดับมาก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและเตรียมความพร้อมด้านอาชีพให้แก่ประชาชนในชุมชน สอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินการ
2. ครูผู้สอน วิทยากร ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชน เช่น การเตรียมจัดทำหลักสูตร ฝึกอบรม แผนการถ่ายทอด สื่ออุปกรณ์ และการวัดประเมินผล เป็นต้น
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ใช้แนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการศึกษาวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชนต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและหลักการการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
2. พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551
3. ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ
4. การจัดการศึกษาวิชาชีพ
5. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม
6. ความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพ
7. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษาไทยไม่น้อยไปกว่าการศึกษาประเภทอื่น ๆ ดังจะเห็นจากมาตรา 7 ที่กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 20 ยังได้กำหนดไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไป

ตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2542)

ดังนั้นเพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษา ได้สนองตอบต่อความต้องการของบุคคลและสังคมได้
อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องคิดแสวงหารูปแบบ แนวทางของการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับ
ความต้องการตามวิถีการดำรงชีวิตการทำมาหากิน การประกอบอาชีพของคนในชาติที่เปลี่ยนแปลง
จากวิถีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย มีการทำงานอาชีพเพิ่มมากขึ้น เช่น เกษตรกรรมอุตสาหกรรม
พาณิชยกรรม และอาชีพบริการอิสระต่าง ๆ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551
มาตรา 4 “การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและ
วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรม
ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย ตามสภาพความต้องการศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้นและ
มีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับ
ผลการเรียนรู้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2551)

“การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล
ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส
ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

มาตรา 7 ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกระบบให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมาย

1. ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคม ที่ใช้
ความรู้ และภูมิปัญญาเป็นรากฐานในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง
และคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ
2. ภาศึเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา

มาตรา 8 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัยให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่อง ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิต ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา 14 ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากรและระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่าย
3. จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา วิทยุชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และแหล่งการเรียนรู้อื่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องของประชาชน

ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ

การพัฒนาอาชีพ หมายถึง กระบวนการพัฒนาความเชื่อ ค่านิยม ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ตลอดจนความรู้ ที่เกี่ยวกับโลกของอาชีพ การพัฒนาบุคคลในด้านอาชีพ จึงเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเรื่องอาชีพ ตลอดจนตั้งจุดมุ่งหมายของชีวิตและการทำงาน ซึ่งทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535ก) และ นวลศิริ เปาโรหิต (2546) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. กลุ่มที่มุ่งความต้องการทางจิตวิทยา ได้แก่

1.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock สามารถอธิบายได้ดังนี้ คนเราเลือกอาชีพ เพื่อสนองความต้องการ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ความต้องการหลากหลายของมนุษย์ เป็นตัวกำหนด ให้เลือกอาชีพ โดยเริ่มจากบุคคลตระหนักดีว่า มีอาชีพบางอย่างที่สามารถจะตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ บุคคลนั้นจะต้องเข้าใจตนเองว่าต้องการอะไร อาชีพอะไร และต้องมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้น เมื่อได้ประกอบอาชีพตรงกับความต้องการของตนเองก็จะเกิดความพึงพอใจในการประกอบอาชีพ คนเราสามารถเปลี่ยนแปลงอาชีพได้เสมอเมื่อการเปลี่ยนแปลงอาชีพทำให้บุคคลได้ผลตอบแทนที่ดีกว่า

1.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hollan สามารถอธิบายได้ดังนี้ มนุษย์ใช้อาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของเขา บุคคลที่เลือกอาชีพเหมือนกันย่อมมีบุคลิกภาพคล้ายกัน เราทุกคนต่างก็มีความคิดบางอย่างเกี่ยวกับอาชีพไม่เหมือนกัน และบุคคลที่เลือกอาชีพได้ตรงกับบุคลิกภาพของเขามักจะเกิดความพึงพอใจในอาชีพนั้น ๆ และถ้าสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมทางงานอาชีพมากเท่าใด เขาย่อมมีความสุขในการทำงาน

1.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe ได้เน้นความสำคัญของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม และความต้องการที่มีผลต่อการเลือกทิศทางอาชีพของบุคคล ดังนี้ พันธุกรรมเป็นตัวกำหนด และจำกัดการพัฒนาคุณลักษณะของบุคคล วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วยประสบการณ์เฉพาะตัวบุคคลแต่ละคนเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการพัฒนาการของคุณลักษณะต่างๆ ที่ได้จากพันธุกรรม ประสบการณ์ของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง แบบแผนความสนใจที่เด่นชัด จะถูกกำหนดโดยพลังจิต แรงจูงใจ นำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการและ ความสามารถสนองความต้องการของกลุ่มตนเอง

2. กลุ่มพัฒนาตนเอง

2.1 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพของ Super ได้เสนอพื้นฐานทางทฤษฎีการพัฒนาอาชีพไว้ดังนี้ มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ทำให้เขาเหมาะสมกับอาชีพแตกต่างกัน ความพึงพอใจของบุคคล ความสามารถ สถานการณ์ที่เขาดำรงชีวิตอยู่ จนกระทั่งความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และ

ประสบการณ์ ทำให้การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลอาจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนทางอาชีพของบุคคล คือ ระดับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของพ่อ แม่ ความสามารถทางสติปัญญา ลักษณะของบุคลิกภาพ และโอกาสที่เขาจะได้รับประสบการณ์ทางอาชีพต่างๆ การพัฒนาอาชีพเป็นการพัฒนาทางจิตใจและร่างกายผสมไปกับกระบวนการแสดงออกของความคิดรวบยอดของบุคคล ความพึงพอใจในการทำงาน ขึ้นอยู่กับความสามารถความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของเขาวามี โอกาสได้แสดงออกมาน้อยเพียงใดในการทำงานที่ทำและประสบการณ์ที่เขาได้รับจากการทำงาน สอดคล้องกับภาพลักษณ์ของตัวเองที่ต้งมามากน้อยเพียงใด

2.2 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพของ Tiedeman เห็นว่าการพัฒนาอาชีพเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้การทำงานเป็นการแสดงออกทางบุคลิกภาพ และเป็นการปรับตัวทางสังคมเขาได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพ ต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ 2 ระยะ คือ

2.2.1 ระยะการตัดสินใจล่วงหน้า คือ ขั้นสำรวจ ขั้นเห็นรูปแบบ ขั้นการเลือก และขั้นเจาะจงตัวเลือก เมื่อเลือกอาชีพได้แล้วก็ไปหารายละเอียดของอาชีพนั้น

2.2.2 ระยะการดำเนินการตามแผนและการปรับตัว คือ ขั้นอุปมาน บุคคลเข้าสู่อาชีพที่วางเป้าหมายที่เลือกไว้ และอาจต้องปรับตัวโดยปฏิบัติตามกลุ่มอาชีพที่เขาปฏิบัติการ และขั้นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นขั้นที่บุคคลหาความสมดุลมั่นคงในการทำงาน

การจัดการศึกษาวิชาชีพ

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยให้คนมีความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติที่ดี และสามารถนำเอาสิ่งเหล่านี้มาพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาจึงเป็นระบบที่มีคุณค่าอย่างมหาศาล ดังนั้นการจัดการศึกษาหรือฝึกอบรมจึงต้องมีวิธีดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อสนองตอบต่อเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง คือ ให้ผู้เรียนมีงานทำ มีรายได้ หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วและมีวิถีชีวิตของตนเองอย่างมีความสุข (จิรศักดิ์ ภูระกา, 2538) การศึกษาด้านอาชีพจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่สุด ด้วยเหตุที่การศึกษาด้านอาชีพเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีงานทำ และเพื่อพัฒนาอาชีพจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทองจุล ชันข้าว (2535) ยังชี้ให้เห็นประโยชน์ของการจัดการศึกษาอาชีพเพิ่มเติมว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางการทำมาหากินหรือ พัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่เดิม

ให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ สุนทร สุนันท์ชัย (2529) ยังให้ข้อเสนอแนะในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพในระดับท้องถิ่นว่า ผู้จัดจำเป็นต้องศึกษาความต้องการของคนแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคลให้แน่ใจว่า ต้องการอะไรและจัดให้เหมาะสมกับความต้องการ และควรจะต้องเข้าใจว่า การฝึกอบรมวิชาชีพนั้นมีได้หมายความว่า จะสอนแต่เฉพาะทักษะในทางวิชาชีพเท่านั้นเพราะทักษะในทางวิชาชีพนั้น จะนำไปใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และเอื้ออำนวยอีก เช่น ความรู้เกี่ยวกับการตลาด การจัดการสินเชื่อ มนุษย์สัมพันธ์ การรวมกลุ่ม ฉะนั้นแนวการจัดจึงควรสอดแทรกเรื่องเหล่านี้ไว้ในหลักสูตร รวมทั้งจากรายงานการวิจัยของ สุนันท์ พงษ์วัฒนธรรม (2538) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร วิทยากร และนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิชาช่างตัดเสื้อสตรีใน เขตการศึกษา 6 ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3 ประการ กล่าวคือ ผู้บริหาร วิทยากร และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา พอใจในระดับมากน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการนำไปใช้ ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านวัดผลประเมินผลของผู้เรียน ส่วนด้านการนำไปใช้นั้นผู้บริหาร วิทยากร และนักศึกษามีความพอใจสูงสุด เป็นเพราะว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้ในลักษณะต่างๆ กัน เช่น เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาวิชาอาชีพมีวัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้

1. ฝึกอาชีพเพื่อให้มีงานทำ (job training)
2. ฝึกอาชีพเพื่อให้ประกอบอาชีพเพื่อนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (Training for self employment)
3. ฝึกวิชาชีพเพื่อนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (training for self improvement)

ส่วนทางด้านกรมวิชาการ (2538) ได้เสนอแนวทางในการจัดอาชีพไว้ 7 ประการ

1. จัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. จัดให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็นและ แก้ปัญหาเป็น
3. จัดให้ผู้เรียนมีคุณธรรมที่ดีงาม
4. จัดเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย
5. จัดเพื่อพัฒนาอาชีพ

6. จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของสถานที่เรียนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนา

ความรู้ความสามารถในด้านทักษะอาชีพ

สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน (ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ, 2543) ได้เสนอหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาชีพว่า การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพเป็นการจัดที่ให้บริการการศึกษาด้านอาชีพแก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับความรู้ มีทักษะด้านอาชีพและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพอิสระ หรืออาชีพรับจ้างในตลาดแรงงาน หรือปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และความต้องการของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระจายรายได้ และแก้ปัญหาความยากจนโดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการทำงานและความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพพื้นฐานที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

การจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

นักรศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้น ส่วนใหญ่จะมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลทั่วไป ให้ได้ศึกษาอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ตามความต้องการของผู้เรียน และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และให้มีทักษะทางอาชีพ เพื่อประกอบอาชีพใหม่ สำหรับผู้ที่ยังไม่มีอาชีพ และเพื่อยกระดับหรือพัฒนาอาชีพเดิมสำหรับ ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้ว ดังนั้นจึงได้มุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อประกอบอาชีพอิสระ ปัจจุบันคณะกรรมการแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจ้างงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2530: 14-24) ได้สรุปความมุ่งหมายของการฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้น คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอาชีพตามความถนัดเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ
2. เพื่อกระจายอาชีพ โอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางขึ้นให้ประชาชนได้ฝึกและศึกษาวิชาชีพอย่างแพร่หลายและสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ
3. เพื่อพัฒนาและยกระดับฝีมือแรงงาน ให้มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาดและสภาพท้องถิ่น

การจัดฝึกอบรมจัดได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับสภาพและองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ฝึกสอน เวลา สถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ควรให้ความสำคัญแก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือกลุ่มเป้าหมาย เพราะจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะนำไปสู่การประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข ตลอดจนการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นว่า เป็นการให้ความรู้และเพิ่มพูนทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็น และเป็นการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาทักษะฝีมือในชีวิตที่ทำอยู่ (ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ, 2543)

ในขณะที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้แนวคิดในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นว่า เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่ทำให้เกิดรายได้ ได้โดยมีหลักในการจัด คือ จัดตามความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกอาชีพหลากหลาย พัฒนาอาชีพได้ด้วยความมั่นใจและนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสั้น

1. เพื่อประชาชนมีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ การหารายได้ การมีงานทำ และพึ่งพาตนเองได้
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจขนาดเล็กย่อมได้

3. เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของผู้บริบทและท้องถิ่นเป็นหลัก

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ยังได้เสนอแนวทางในการจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น โดยเริ่มสำรวจกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ โครงการให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงและต้องอย่างต่อเนื่อง ในด้านหลักสูตรควรเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชน และทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้นำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด เช่น ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน ทั้งนี้ต้องประสานงานกับองค์กร ในท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนกระบวนการจัดการเรียนการสอน นั้น เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะ ตลอดจนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาและอาชีพ ซึ่งสามารถทำได้โดยการแนะแนวอาชีพ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพและสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งระหว่างเรียน และหลังจากเรียนจบแล้ว และต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพขึ้นในชุมชนเพื่อสามารถดำเนิน เป็นธุรกิจขนาดย่อมได้อย่างครบวงจร

การพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ให้มีความรู้ ทักษะเพื่อการอาชีพ หรือการมีงานทำนั้นๆ นอกจากคำนึงถึง สภาพความพร้อมขององค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ด้วย การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มีความยืดหยุ่น ตอบสนองต่อสภาพ และความแตกต่างด้านความสนใจ และความต้องการจากพื้นที่บ้านที่แตกต่างกัน

แนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น

การจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น กลุ่มเป้าหมายที่มุ่งเน้นได้แก่ ประชาชนที่ไม่มีอาชีพ หรือต้องการพัฒนาอาชีพ หรือต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพ และมุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาชีพโดยยึดหลักการดำเนินงาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2541) ดังต่อไปนี้

1. สำรวจกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนระดับจุลภาค ในอันที่จะจัดกิจกรรมให้สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กว้างขวางทั่วถึง และต่อเนื่อง

3. ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรอาชีพท้องถิ่นแสวงหาผู้เรียน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

4. ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ปัญหา และอาชีพ ควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ โดยการดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

5.1 จัดระบบแนะแนวอาชีพ

5.2 จัดกิจกรรมให้มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ และการตัดสินใจเลือกอาชีพ

5.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ ฝีมือและประสบการณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

5.4 จัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมธุรกิจให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน

5.5 จัดกิจกรรมติดตามส่งเสริมการประกอบอาชีพและให้คำปรึกษาในปัญหาการงานและอาชีพ

5.6 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพขึ้นในชุมชนเพื่อดำเนินการธุรกิจขนาดย่อมให้เกิดการพัฒนาอาชีพครบวงจร

5.7 การเตรียมวางแผน และงบประมาณในการนิเทศติดตามผลและประเมินผล ทุกครั้ง

แนวทางการจัดการศึกษาอาชีพแบบกลุ่มสนใจ

กลุ่มสนใจเป็นการศึกษานอกโรงเรียนอีกรูปแบบหนึ่งที่บริการกลุ่มเป้าหมายให้ความรู้ทักษะในอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ในด้านอาชีพ ความรู้ทั่วไป ความเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ รู้จักการใช้นันทนาการ

การส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนฝึกฝนกระบวนการคิดเพื่อ แก้ไข
ปัญหาประจำวัน กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2541) ได้กำหนดรายละเอียดดังนี้

หลักเกณฑ์และข้อกำหนด

1. วิชาที่อนุญาตให้จัดกลุ่มสนใจจะต้องมีเนื้อหาที่จับในตัว ไม่ขัดต่อศีลธรรม ความมั่นคง
สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

- 1.1 เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ
- 1.2 เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงชีวิตและความเป็นอยู่
- 1.3 เป็นประโยชน์ต่อการทะนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย
- 1.4 เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

2. พิจารณาจัดจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1 ความพร้อมของประชาชน นำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

2.2 ให้จัดนอกเขตเทศบาล

2.3 ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเสนอต่อผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้เสร็จภายใน 15 วัน นับแต่
วันได้รับเรื่องจัดตั้ง

แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาอาชีพแบบกลุ่มสนใจ

1. จัดในสถานที่ที่มีเครื่องมืออุปกรณ์ในวิชานั้นๆ หรือมีผู้สนับสนุนจัดหาให้ หรือ กลุ่ม
จัดหาเอง โดยวัสดุฝึกให้สมาชิกกลุ่มจัดหาเอง

2. มีหลักสูตรที่จับในตัวไม่เกิน 30 ชั่วโมง และอาทิตย์ละไม่เกินวันละ 3 ชั่วโมง ยกเว้นผู้มี
อำนาจอนุญาต แต่ไม่เกินวันละ 6 ชั่วโมง และอาทิตย์ละไม่เกิน 21 ชั่วโมง

3. วิทยากร 1 คน ต่อสมาชิกกลุ่ม ไม่น้อยกว่า 10 คน วิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชานั้นๆ

4. สมาชิกกลุ่มเป็นผู้มีสัญชาติไทย พ้นการศึกษาภาคบังคับ

5. จัดให้มีการติดตาม กำกับดูแล รายงานผล ประเมินผล และออกใบสำคัญ

6. ยุบเลิก สิ้นสุดการจัดกลุ่ม โดยคำสั่งยุบเลิกหรือจบหลักสูตร

ขั้นตอนการจัดการศึกษาอาชีพแบบกลุ่มสนใจ

1. ผู้มีความต้องการตรงกันรวมกลุ่มกันลงชื่อและเสนอขอให้จัดกลุ่มสนใจในเนื้อหาที่ต้องการในการจัด

2. ผู้รับเรื่องราวขอเป็นธุระจัดหาวิทยากร หรือขอให้กลุ่มจัดหาเอง

3. ให้สมาชิกและวิทยากร ร่วมกันกำหนดเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ โดยมีผู้รับจัดเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งอาจเลือกเนื้อหาหลักสูตรที่มีอยู่ก่อน และตรงกับความต้องการ

4. รวบรวมบัญชีรายชื่อสมาชิก (พร้อมที่อยู่ปัจจุบัน) หลักสูตรการจัดและรายชื่อวิทยากร จัดจออนุญาตตามแบบฟอร์มที่กำหนดภายใน 15 วัน

5. สมาชิกกลุ่ม/วิทยากรจัดเตรียมเนื้อหา อุปกรณ์และวัสดุฝึก

6. จัดสอนเมื่อได้รับอนุญาต โดยสอนวันละ 3 ชั่วโมง แต่ละวันให้สมาชิกลงรายมือชื่อในบัญชี

7. จัดให้มีการนิเทศตรวจเยี่ยมกำกับดูแลระหว่างการสอน

8. รายงานผลการจัด

9. ให้วิทยากรประเมินผล แล้วบันทึกในแบบประเมินเมื่อจบหลักสูตร

10. จัดให้รายงานผลภายใน 2 เดือน หลังจบหลักสูตร

11. จัดเบิกค่าตอบแทนให้วิทยากร

12. ออกใบสำคัญให้แก่ผู้จบหลักสูตร การจัดการศึกษานอกโรงเรียนทางด้านอาชีพเป็นกิจกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีงานทำ มีรายได้ ดังนั้นผู้จัดจึงควรทำความเข้าใจในกิจกรรมและหลักการทางด้านอาชีพก่อนว่า เป็นการพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติเพื่อการประกอบอาชีพ โดยเน้นการพัฒนาอาชีพท้องถิ่น สร้างอาชีพอิสระ การเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการพัฒนาอาชีพเดิมที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538) และถึงแม้ว่าจะมีหลักสูตรให้เลือกใช้อย่างมากมายและหลากหลายก็ตาม หากไม่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนแล้ว อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาวิชาชีพไม่ประสบผลสำเร็จดังงานวิจัยของ สายสุรี จุติกุล (อ้างใน จิรศักดิ์ ภูระกา, 2538) ที่ได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น พบว่า ในด้านหลักสูตรยังไม่ครบวงจร ส่วนใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงการมีงานทำ หรือ การเพิ่มรายได้หลังจากที่ได้รับการฝึกอาชีพไปแล้ว และนอกจากนี้ยังพบว่าการจัดการฝึกอาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มักจะจัดตามแบบที่เคยจัดมาแล้ว หรือจัดเนื่องจากมีความสะดวกในด้านบริหาร และการให้บริการ หรือเน้นความคิดเห็นของหน่วยงานมากกว่าจัดตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมดังนั้น สรุปได้ว่าการจัดทำหลักสูตรจึงควรเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะจบในตัว และมีเนื้อหาช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดียิ่งขึ้น หรือให้มีการสร้างอาชีพใหม่ได้ และมี เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ความพร้อมของผู้จัดรวมถึงภาวะเศรษฐกิจ ในชุมชน ในจังหวัดและในประเทศ

จากหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาวิชาชีพ จึงพอสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาวิชาชีพเป็นการจัดบริการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพ เพื่อส่งเสริมการมีรายได้และมีงานทำ ดังนั้น แนวการจัดการศึกษาวิชาชีพจึงควรจัดในรูปแบบที่มุ่งเน้นใน 2 ประเด็นหลัก พัฒนาอาชีพที่มีอยู่แล้ว ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และ แสวงหาอาชีพใหม่ อาชีพเสริม เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

ความพร้อม (Readiness) เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลและองค์กรสามารถทำกิจกรรมบางสิ่งบางอย่างได้และได้สำเร็จ เดโซ สวานานนท์ (2512) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง สภาพการเตรียมตัวเพื่อสนองหรือเมื่อกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนทวิ ท่อแก้ว และ อบรม สันภิบาล กล่าวว่า ความพร้อมหมายถึง ลักษณะทั้งหมดในตัวบุคคลที่สามารถรวบรวมขึ้นเป็นเครื่องมือให้ใช้ในการตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือการเตรียมที่จะเจริญงอกงามต่อไป หรือการที่จะก้าวหน้าต่อไป

ส่วนความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะของความพร้อม ไว้ว่า หมายถึง “การจัดสภาพหรือคุณลักษณะบุคลากร การจัดการบริหาร การจัดข้อมูลพื้นฐาน การจัดสื่อและอุปกรณ์ การจัดงบประมาณ และการเสริมสร้างความมั่นใจของครูและผู้บริหารก่อนการใช้หลักสูตรให้เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้กล่าวว่าโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพได้ขึ้นอยู่กับ ความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความพร้อมทางด้านปัจจัย ได้แก่

1.1 ความพร้อมของบุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น มีเพียงพอแล้ว คุณภาพเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ

1.2 ความพร้อมของอาคารสถานที่ ได้แก่ การที่โรงเรียนมีอาคารสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอนเพียงพอและเหมาะสม

1.3 ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การที่โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนเพียงพอและเหมาะสม

2. ความพร้อมทางด้านกระบวนการ ได้แก่

2.1 การบริหารจัดการภายในโรงเรียน ต้องประกอบด้วย ระบบงาน โครงสร้าง การบริการการวางแผนและการดำเนินงาน ตลอดจนการประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามภาระหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ประกอบด้วย การวางแผนจัดการเรียน การสอน การดำเนินการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลนักเรียนอย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ

3. ความพร้อมทางด้านสภาพแวดล้อม

ได้แก่ ความพร้อมทางด้านสภาพเศรษฐกิจสังคมรอบๆ โรงเรียน ตลอดจนความร่วมมือ ของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อโรงเรียน”

McDechinie (1966) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่า หมายถึง “สภาพการณ์ หรือ คุณสมบัติของผู้กระทำที่มีความกระตือรือร้น ความตั้งใจ มีความคล่องตัวและกระทำอย่างว่องไว”

Thatcher *et al.* (1970) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง “สภาพ หรือ คุณภาพของการเตรียมความพร้อม อันเนื่องมาจากการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ ความกระตือรือร้น”

Good (1973) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่า “เป็นความสามารถตกลงใจ ตามความปรารถนาและความสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมความพร้อมเกิดจาก “ลักษณะวุฒิภาวะ ประสบการณ์และอารมณ์ ความพร้อมจึงเป็นการพัฒนาให้มีความสามารถที่จะเรียนหรือ ทำกิจกรรม

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ ความพร้อม หมายถึง การจัดเตรียมสภาพให้เอื้อ ต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และ ความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม

ความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพ

ในการดำเนินการกิจการใด ๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านทรัพยากร และ ปัจจัยพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมายในทำนองเดียวกัน ในการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนชุมชนก็ เช่นกันจะบรรลุตามจุดหมายได้นั้นต้องอาศัยความพร้อมในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น มีบุคลากรที่มี

คุณภาพ มีงบประมาณสนับสนุน มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามความต้องการและความจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่สำคัญ คือต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีนั่นเอง เนื่องจากการจัดการศึกษาก็เหมือนกับการบริหารกิจการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของราชการ หรือเอกชนก็ตาม จำเป็นจะต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารงาน

ฉะนั้นการจัดการศึกษาวิชาชีพจึงต้องมีทรัพยากรที่มีความพร้อม เพื่อที่จะนำมาจัดการศึกษา เพราะจะเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ ดังที่ กล่าวว่า การบริหารการศึกษาถือว่า 4M's เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหารกล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของหน่วยงาน ต้องสนองโครงการและแผนงาน และจะต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจัยพื้นฐานในการบริหารการศึกษาได้แก่ 4M's คือ

1. Man กำลังคนที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ พร้อมทั้งความรู้และความสามารถ
2. Money กำลังเงิน งบประมาณ
3. Materials วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา
4. Management การจัดการ หรือการจัดระบบบริหาร และวิธีการที่ดี

จะเห็นได้ว่าปัจจัยพื้นฐานที่กล่าวมานี้ จะต้องมีความพร้อมบริบูรณ์หากขาดปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งไม่อาจทำให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพได้ เช่นเดียวกันกับ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2527) และ สุกัลญา เรืองรุ่ง (2550) ได้กล่าวถึง ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงานขององค์กรต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนว่า โดยปกติการบริหารงานในองค์กรจะมีทรัพยากรพื้นฐานอยู่ 4 ด้าน คือ

1. คน (Man) กำลังคนที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ
2. เงิน (Money) กำลังเงิน งบประมาณ
3. วัสดุสิ่งของ(Materials)อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

4. การจัดการ(Management) การจัดระบบบริหารที่ดีเรียกว่า 4M's การที่เรียก ทรัพยากร เหล่านี้ว่า เป็นทรัพยากรพื้นฐานหรือเสมือนหนึ่งปัจจัยสี่ นั้นเพราะว่าในการบริหารงานมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเหล่านี้ ทั้งในด้านคุณภาพและ ปริมาณที่เพียงพอ จึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

ขณะที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535ข) เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาว่า จะต้องเป็นงานวางแผนเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ครูอาจารย์ อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนงบประมาณ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาวิชาชีพ ก็เช่นเดียวกับการบริหารองค์การหรือหน่วยงานอื่นๆ คือ ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ แต่สิ่งที่แตกต่างกันคือการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเป็นการบริหารเพื่อให้เกิดการบริหารที่ดีให้กับผู้รับบริการ ได้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะต่างๆ ตามความต้องการของสังคม ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอขอบข่ายความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความพร้อมด้านบุคลากร

บุคลากรในสถานศึกษานับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะบุคลากรในสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตมีความรู้สึกและมีอะไรหลายอย่างที่แตกต่างกันไปจากปัจจัยที่เป็นทรัพยากรในการบริหารงาน ภารกิจขององค์กรจะประสบความสำเร็จ หรือ ไม่นั้นขึ้นอยู่กับ ความพร้อมของบุคลากรเป็นสำคัญ ในส่วนของการจัดการศึกษาวิชาชีพก็เช่นกัน บุคลากรที่สำคัญก็คือ ครูผู้สอน และวิทยากร ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2540) ได้กำหนดคุณสมบัติของครูผู้สอนไว้ ดังนี้

1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวและแผนการจัดประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 มีความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมของเด็กได้

1.3 มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูผู้สอน

1.4 จัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตามแผนการจัดประสบการณ์ และตามตารางกิจกรรมประจำวัน

1.5 จัดหา จัดทำวัสดุอุปกรณ์และสื่อเพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์

1.6 การวัดและประเมินความพร้อม ความก้าวหน้าทางพัฒนาการ

ส่วน อุทัย หิรัญโต (2523) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทรัพยากรบุคคลว่า ความสำเร็จของการประกอบการหรือการทำงานใดๆ ที่จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดนอกจากจะอาศัยปัจจัยในการบริหารและระบบงานที่ดีแล้ว ปัจจัยบุคคลหรือคุณภาพของคน นับได้ว่ามีผลต่อการบริหารงานอย่างยิ่ง เพราะคนเป็นผู้สร้าง ผู้ผลิต และผู้ใช้ปัจจัยต่างๆ ในทางรัฐศาสตร์ ถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด สอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2521) ได้กล่าวถึงความสำคัญและการบริหารงานบุคคลว่า ในบรรดาปัจจัยที่ใช้ในการพัฒนาประเทศนั้น กำลังคนนับได้ว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะเหตุว่าถ้ามีจำนวนคนพอสมควรและมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่การงาน และมีการจัดการที่ดีแล้ว โอกาสที่จะทำงานให้ได้รับผลดีและประหยัด ย่อมง่ายขึ้นเป็นอันมาก

2. ความพร้อมด้านงบประมาณ

ในการจัดการศึกษาวิชาชีพ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยความพร้อมทางด้านงบประมาณเป็นสำคัญ เพราะถือเป็นทรัพยากรหลักในการจัดการศึกษาดังที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547) กล่าวว่า งบประมาณเป็นพันธกิจหนึ่งขององค์กรที่ดำเนินการจัดการด้านการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการให้บริการและผลผลิตที่จะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้

วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการบริหารการศึกษาว่า เงิน (Money) เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานแม้เงินจะไม่ใช่สิ่งที่ใช้ในการทำงานโดยตรง แต่เงินก็ใช้เป็นสิ่งที่แลกเปลี่ยนกับสิ่งอื่นๆ ที่ขาดหายไป

สุกัลยา เรืองรุ่ง (2550) กล่าวว่า การบริหารงานจะต้องมีเงินงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสนับสนุนในการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ของภารกิจนั้น ๆ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน และ

ชุมชน มาใช้ในการบริหารการศึกษา และพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในชุมชนของตน

จากที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่าความพร้อมทางด้านงบประมาณเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้านประสบการณ์ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และทักษะทางความคิด ดังนั้นงบประมาณที่เพียงพอจึงส่งผลถึงระดับคุณภาพของการศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

3. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่

ในการจัดการศึกษาวิชาชีพไม่เพียงแต่จะมีครูและงบประมาณที่มีคุณภาพเท่านั้นวัสดุอุปกรณ์ (สื่อ) และอาคารสถานที่ที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ ดังที่ ขวัญจิรา ภู่อังค์, จิตนา เลาหนิช และ อุไร โชติชัชชนะ (2543) ได้กล่าวว่า ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2527) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ รวมทั้งสถานศึกษาว่า วัสดุสิ่งของ (Materials) อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษา ซึ่งการบริหารงานมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเหล่านี้ ทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอ จึงจะทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้แล้วสื่อการเรียนการสอนก็เป็นสิ่งที่เชื่อมต่อการศึกษาลำเรียนของนักเรียน ช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2540) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ว่า สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยี ทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือ จุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้อย่างดี ขณะที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual-Aids) ซึ่งหมายรวมถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์สอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ว่า สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยู โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ใน

เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนวางไว้อย่างดี

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบุคลากรที่มีส่วนในการบริหารงานด้านสื่อ ว่า บุคลากรในงานบริการสื่อการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีหลายระดับตั้งแต่ผู้บริหารหน่วยงาน หรือโครงการลงมาจนถึง ผู้เชี่ยวชาญสื่อ พนักงาน เทคนิค และคนงานตามลำดับ ซึ่งแต่ละฝ่ายจะทำงานประสานกันภายใต้การอำนวยการของผู้บริหาร โรงเรียน จำนวนบุคลากรจะมีมากเพียงใดขึ้นอยู่กับปริมาณของหน่วยงานแต่ทั้งนี้ต้องจัดบุคลากรให้เข้ากับงานอย่างเหมาะสม หน่วยงานที่เตรียมและพัฒนาบุคลากรด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรเข้าใจภารกิจของงานด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ถูกต้องเพื่อจะได้เตรียมคนที่พร้อมทั้งความรู้ความสามารถและความชำนาญเข้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามระดับและขอบข่ายที่รับผิดชอบและบรรลุตามจุดมุ่งหมายต่อไป

ในส่วนของการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547) ได้กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์ คือ สื่อ หรือเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มีอิทธิพลสูงต่อการกระตุ้นให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองมีมากมายหลากหลายรูปแบบ มีบทบาทและให้คุณประโยชน์ต่างๆ สุกัลญา เรื่องรุ่ง (2550) ได้กล่าวว่า วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึงเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการทำงาน ซึ่งจะต้องมีครบ และ ใช้การได้ตามความต้องการ และจะต้องเป็นอุปกรณ์ ใช้ง่าย สะดวก มีคุณภาพและทันสมัย เพื่อจะอำนวยความสะดวกให้กระบวนการบริหาร/โครงการสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในทำนองเดียวกัน ภิญโญ สาร (2540) กล่าวถึง งานอาคารสถานที่ว่าเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งในงานบริหารสถานศึกษา ครูใหญ่ที่เป็นนักบริหารแม้ว่าจะมีอาคารไม่ทันสมัย ไม่มีตึกหรูๆ และอุปกรณ์ดีๆ อาจใช้ความสามารถในการดัดแปลงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้ทันสมัย และดัดแปลงอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ความพร้อมด้านระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพ

จากความหมายและความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับวิชาชีพที่ได้กล่าวนำมาข้างต้น แล้วนำมาสู่ระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537: 1-2) กล่าวว่า การจัดการ (Management) เป็นการวางแผนและดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จ การจัดการที่ดีขึ้นอยู่กับคนจัดการ ซึ่งมักเรียกว่าผู้จัดการ หรือผู้บริหาร ผู้จัดการที่ดีจะต้องเป็นนักพัฒนาที่รู้จักหาวิธีต่างๆ มาเร้าใจผู้ร่วมงาน หรือพนักงานให้ทำงานด้วยความเต็มใจ สนุกสนานเพลิดเพลินอยู่กับการทำงาน

ในขณะที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547) ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า

1. มีการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัย และประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่จะได้รับ
2. มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติ และวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองสภาพแวดล้อมใกล้ตัวและโลกที่อยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม
3. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้ผู้เรียนทำตามเป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยที่ครูจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสมนอกจากนี้ ครูจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

สำหรับ พัชรี สวนแก้ว (2536) ได้เสนอแนะข้อควรคำนึงในการนำความรู้เกี่ยวกับความพร้อมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. สิ่งที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความพร้อมของผู้เรียน หากมีการบังคับให้ผู้เรียน โดยที่ยังไม่มีความพร้อมก็จะทำให้การเรียนเป็นไปด้วยความยากลำบาก และเกิดความล่าช้า

2. สิ่งที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนทางด้านความคิดรวบยอดและทักษะ

3. การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงความแตกต่าง เกี่ยวกับความพร้อมของผู้เรียน

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพร้อมนับว่ามีความสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา วิชาชีพ เพราะถ้าผู้เรียนเกิดความพร้อมในตัวเองแล้ว ก็จะสามารถที่จะรับรู้ และเรียนรู้ ทั้งความพร้อม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และความพร้อมของผู้เรียน ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ครอบคลุมและทั่วถึงนั้น รัฐบาลมีแนวโน้มที่จะให้ชุมชนร่วมกันรับผิดชอบในการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ กำลังคน สถานที่จากแหล่งวิทยากรในชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ ผู้รู้ ผู้ชำนาญ สถานประกอบการ เป็นทรัพยากรในชุมชน โดยปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญและร่วมดำเนินการจัดแหล่งวิทยากรในชุมชนขึ้น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีชื่อเรียกแตกต่างกัน (เสริมศรี ไชยศรี, 2552) ความหมายของคำนี้จะขึ้นอยู่กับ การจัดและลักษณะการใช้ในปัจจุบัน ซึ่งความหมายของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้น ชัยยง พรหมวงศ์ (2523) ได้ให้ความหมายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหมายถึง สถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลในหมู่บ้าน เข้าศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลาโดยมีครูประสานงานและให้คำปรึกษา ส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2540) ให้ความหมายศูนย์การเรียนรู้ชุมชนว่า หมายถึง ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของชุมชน

จากความหมายดังกล่าวจึงพอจะสรุปได้ว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง แหล่งการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนสามารถใช้บริการค้นคว้าหาความรู้ และยังเป็นสถานที่ที่ประชาชนได้มีโอกาสจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนตามความต้องการ

องค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษานอกระบบที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น มีองค์ประกอบทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538)

องค์ประกอบทางด้านปริมาณ ได้แก่

1. สถานที่ จัดในชุมชนที่ประชาชนสามารถไปมาได้สะดวก ภายในจัดห้องสมุดไว้บริการ ข่าวสารข้อมูล มีบริเวณที่พบกลุ่ม และจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพ
2. วัสดุ ประกอบด้วย สื่อต่างๆ ทั้งเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศนศึกษา คู่มือ ตลอดจนหลักสูตรต่างๆ
3. ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและบริการเช่น โต๊ะ เก้าอี้ โดยจัดไว้อย่างเพียงพอ
4. ผู้ให้บริการ ได้แก่ ครูผู้สอนหรือครูประจำศูนย์การเรียนรู้ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความเหมาะสม

องค์ประกอบทางด้านคุณภาพ ได้แก่

1. ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีงบประมาณเพื่อใช้จ่ายอย่างพอเพียง ถูกต้องตามระเบียบ มีบุคลากรสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มีความรู้ ความชำนาญ อย่างต่อเนื่อง และผู้รับบริการได้รับความรู้ ความเข้าใจ ความพึงพอใจ จากผู้ให้บริการ
2. ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดบริการและกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นแหล่งบริการความรู้ข่าวสารข้อมูลให้กับประชาชนทุกคนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจึงจำเป็นต้องมีสื่อทุกประเภทที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา ภายในตัวอาคารจะต้องถูกจัดไว้อย่างเป็นสัดส่วนเพื่อสะดวกต่อผู้รับบริการ เช่น มีมุมทำงาน มุมบริการสื่อโสต มุมจัดเก็บ และบริการหนังสือ รวมทั้งมุมสำหรับผู้ให้บริการนั่งอ่าน ศึกษาค้นคว้า (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2541: 89-91)

การจัดกิจกรรมการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสามารถจัดได้ตามความต้องการของชุมชนในหลายรูปแบบทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปัจจุบันกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2541) ได้จัดกิจกรรมไว้ 7 อย่าง คือ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานสายสามัญ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นลักษณะการศึกษาต่อเนื่องซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยได้
2. การศึกษาสายอาชีพ ประกอบไปด้วย หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทางไกล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีทักษะทางด้านอาชีพและส่งเสริมการมีรายได้
3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการให้บริการข่าวสารข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
4. การส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น การเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม การดูนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
5. กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาประชาชนทางด้านสุขภาพอนามัย จิตใจ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นดนตรี การร้องเพลง กีฬา และการละเล่นต่างๆ ของชุมชน

6. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มสนใจเรื่องต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับกลุ่มบุคคลต่างๆ เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็ก สตรี

7. กิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมการศึกษาทั้ง 7 อย่าง อาจสรุปได้ว่า เป็นการจัดโดยยึดชุมชนเป็นฐานในการจัดการศึกษาจะทำให้ประชาชนมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ประชาชนมีแหล่งความรู้ใกล้ตัว และมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง

กระบวนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษาโดยยึดหลักการให้ชุมชนเป็นฐานจัดการศึกษานั้น ผู้จัดควรคำนึงถึงการจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้ทุกรูปแบบ มีสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งสื่อเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชุดรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม Education Television รวมทั้งมีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ละ 1 คน ไว้บริการแก่ประชาชน ซึ่งกระบวนการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ทั้ง 7 อย่าง ซึ่งสามารถจัดได้โดยเอกเทศ หรือบูรณาการหลักสูตรท้องถิ่นกับกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ประชาชนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามที่ชุมชนกำหนด

2. กระบวนการบริหารและการจัดการศึกษา ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนร่วมกับศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และองค์กรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นร่วมกันดำเนินตั้งแต่การสร้างชุมชนเพื่อนำข้อมูลมาวางแผนและดำเนินการจนครบกระบวนการ และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อ องค์การบริหารส่วนตำบล

3. กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน กลุ่มต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนมากมาย เช่น ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนวัด ซึ่งดำเนินกิจกรรมทางศาสนา ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสามารถเข้าร่วมทำงานกับกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ได้ โดยไม่แบ่งแยกออกจากชุมชน

กระบวนการดำเนินงานทั้ง 3 ลักษณะ ก่อให้เกิดผลดีต่อชุมชนเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะเป็นกลไกให้คนในชุมชนเรียนรู้อยู่ในชุมชน มีอิสรภาพทางการเรียนรู้ จะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตัวเองได้ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สามารถจัดการศึกษาของตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนมีอาชีพ มีรายได้ ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินงานทางสังคมด้านการศึกษา ของ อบต. อยู่แล้ว และการดำเนินงานของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะเป็นแหล่งความรู้ที่ อบต. สามารถใช้เป็นวิธีการในการพัฒนางานที่ปฏิบัติได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2541)

การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สามารถอธิบายในเชิงระบบ ได้ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า

- 1.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 1.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- 1.3 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- 1.4 องค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.5 กลุ่มประชาชน
- 1.6 ศูนย์บริการเขต

2. กระบวนการเรียนการสอน

- 2.1 การศึกษาสายสามัญ
- 2.2 การศึกษาสายอาชีพ
- 2.3 การศึกษาตามอัธยาศัย
- 2.4 กิจกรรมชุมชน
- 2.5 การบริหารและการจัดการ
- 2.6 การทำงานร่วมกับชุมชน

3. ผลที่ได้รับ

- 3.1 ระบบการเรียนรู้ของชุมชน
- 3.2 การปกครองตนเอง
- 3.3 การพัฒนา อบต.
- 3.4 ชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

การจัดการศึกษาให้กับประชาชนในรูปแบบต่างๆ ผู้จัดจำเป็นต้องมีความพร้อมในการให้บริการซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรทุกฝ่ายในท้องถิ่นร่วมกันจัดให้เป็นรูปธรรม ดังนั้นผู้จัดจึงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประสานงาน (Coordinating) เพื่อติดต่อสัมพันธ์กันให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและรับรู้ที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน หากองค์กรขาดการติดต่อและประสานงานกันแล้ว การดำเนินงานอาจเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กล่าวคือ อาจเกิดการขัดแย้งและการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกัน หรือการปฏิบัติงานบางอย่างอาจขาดหายไป ดังปรากฏงานวิจัยของ สายสุรี จุติกุล (2530 อ้างใน จิรศักดิ์ ภูพะกา, 2538) ที่ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์สภาพและปัญหาปัจจุบันในการจัดการศึกษาอาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันพบว่า ในด้านหน่วยงานและกลไกการประสานงาน และการรองรับการปฏิบัติงานทำหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน แต่ไม่มีการประสานสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับโอกาสเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้นเพื่อให้เกิดผลและประสิทธิภาพต่อชุมชนอย่างแท้จริง สิ่งที่ต้องควรตระหนักเป็นอย่างยิ่งคือ จะทำอย่างไรให้ศูนย์การเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดสำหรับชุมชน และทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า การจัดมีสภาพที่แตกต่างกันตามสภาพของชุมชน ดำเนินการโดยชุมชนเป็นเจ้าของ งบประมาณมาจาก อบต. และส่วนหนึ่งควรจะมาจกชุมชนเองรูปแบบเป็นองค์กรเอกเทศ มีอิสระ ชุมชนคิดและจัดเอง มีสื่อครบทุกประเภทและควรมีการประเมิน โดยเฉพาะในด้านการตอบสนองความต้องการของชุมชน

การบริหารจัดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534) ได้กำหนดองค์ประกอบไว้ 7 ประการ คือ

1. การวางแผน (planning) ต้องเป็นแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจนมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โดยอาศัยข้อมูลสถิติและข้อเท็จจริงหรือหลักฐานต่างๆ ที่ปรากฏวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ แล้วจึงจัดทำแผนดำเนินการหรือโครงการอย่างละเอียด ผู้วางแผนจะต้องประกอบด้วยบุคคลหลายๆ ฝ่ายร่วมคิด ร่วมจัดทำ
2. การจัดองค์กร (organizing) มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรที่รับผิดชอบให้ ชัดเจนและแต่ละคนสามารถปฏิบัติได้ อาจจัดในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงานในแต่ละกิจกรรมหรือแต่ละโครงการ
3. การบริหารงานบุคคล (staffing) คือ การแสวงหาบุคคลที่จะปฏิบัติกิจกรรม โดยการคัดเลือกตามความเหมาะสมหรือตามความสมัครใจ
4. การวินิจัยสั่งการ (directing) คือ การควบคุมดูแล การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลตามแผนที่วางไว้ ซึ่งในแผนจะต้องบ่งบอกถึงกิจการ ระยะเวลา สถานที่ ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้มีส่วนร่วมและรับทราบ
5. การประสานงาน (coordinating) คือ การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างผู้ดำเนินการทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อมิให้มีการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนหรือเกิดการขัดแย้งกัน การประสานงานนี้มีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
6. การรายงาน (reporting) จะต้องจัดให้มีระบบการรายงานที่ดีตลอดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมผลจากการรายงานจะเป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะนำมาพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข และนำข้อมูลมาเป็นข้อสรุปผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุด โครงการ
7. การจัดทำงบประมาณ (budgeting) เป็นหัวใจของการดำเนินงานที่จะทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยจัดทำอย่างเป็นระบบเริ่มต้นตั้งแต่การจัดหาแหล่งที่มาหรือเงินทุน การจัดทำงบประมาณการใช้จ่าย การควบคุมดูแลให้เป็นไปตามแผนสรุปผลการใช้งบประมาณเมื่อสิ้นสุดโครงการ

จะเห็นว่าองค์ประกอบในการบริหารการจัดกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบจะมีความเกี่ยวเนื่องสนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เป็นกระบวนการและสามารถอธิบายในเชิงระบบได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่จะนำเข้าสู่ระบบ (input) หมายถึง การสำรวจชุมชนเพื่อได้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดความต้องการของชุมชน กำหนดกิจกรรม และการจัดทำแผนงาน
2. กระบวนการดำเนินงาน (process) หมายถึง การจัดทำแผนงานหรือโครงการเข้าสู่การปฏิบัติการนิเทศ การติดตามผล และรายงานผล
3. ผลผลิตหรือผลสำเร็จของงาน (output) หมายถึง การประเมินผลเพื่อได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วันเพ็ญ จินะจิต (2542) ได้ศึกษาเรื่องการสำรวจความสนใจในการเลือกศึกษา สาขาอาชีพของนักเรียนไทยภูเขา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาอาชีพของนักเรียนมากที่สุด คือ ความรัก ความชอบ และความสนใจในอาชีพของตนเอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าประโยชน์ของวิชาอาชีพสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การหาความรู้เพิ่มเติมหรือความก้าวหน้าของอาชีพก็สามารถทำได้ง่าย สิ่งที่สำคัญคือนักเรียนต้องการเรียนให้จบโดยเร็วที่สุด เพราะมีความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนอาชีพที่กลุ่มนักเรียนชาวเขาให้ความสนใจมากที่สุดคือ งานกลุ่มประเภทงานบริการ การศึกษา สังคมและกลุ่มอาชีพประเภทงานสำนักงาน รองลงมาคือ เสมียน ส่วนกลุ่มอาชีพที่เลือกน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค จากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความสนใจในการเลือกสาขาอาชีพสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาอาชีพของนักเรียนคือ ความรักความชอบ และความสนใจในอาชีพของตนเอง

ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ (2543) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบในการจัดศึกษาวิชาชีพในศูนย์ การเรียนชุมชน โดยผ่านองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น ต. น้ำใจ อ.แม่ทะ จ.ลำปาง พบว่ารูปแบบ การฝึกวิชาชีพในศูนย์การเรียนชุมชน โดยผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วม ของชุมชน การตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งการดำเนินงานจะต้องมีการประสานงาน กับภายในคณะกรรมการที่มีจากทุกฝ่ายผลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของประชาชน พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาถือว่าเป็น แนวคิดที่เชื่อมั่นว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพมนุษย์และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ การจัดการศึกษาแม้จะมีปัญหาปรากฏทั้งจากรัฐ เช่น ขาดความจริงใจ ขาดความรู้ความเข้าใจหรือ การขาดความเชื่อมั่นในศักยภาพของประชาชนเองก็ตามแต่ในอนาคตการจัดการศึกษาจะเป็น การจัดการศึกษาที่ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งได้ปรากฏให้เห็นบ้างแล้ว เช่น ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นผู้ให้ข้อมูลของปัญหาและความต้องการ เป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะและร่วมเป็นวิทยากร ซึ่งใน กิจกรรมใดที่ประชาชนเห็นว่าตรงกับความต้องการของตนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และในอนาคตเราอาจได้มีโอกาสเห็นว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาครบทุกขั้นตอนต่อไป สถานภาพสมรส อาชีพ การผูกพันในครอบครัวและ ช่องทางรับรู้ข่าวสารการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขุด และมีนัยสำคัญ ทางระดับ .05

ปาลิต ปราณิจิตต์ (2545) ผลการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า แนวทาง ปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในด้านเนื้อหาและหลักสูตรควรปรับปรุงใหม่ ความทันสมัยใช้ประโยชน์ในปัจจุบันได้และมีเนื้อหาให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการใหม่ๆ และได้เรียนรู้ด้วยตนเองควรเพิ่มเทคนิค การสอนให้มากขึ้นการเรียนการสอนมีการปฏิบัติมากกว่าที่เป็นอยู่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรปรับปรุง และเพิ่มอุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียนและให้มีความทันสมัยได้มาตรฐาน นอกจากนี้ความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของผู้บริหาร พบว่า ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ควรปรับปรุงให้มีความทันสมัย ด้านครูผู้สอนควรพัฒนาครูให้มีการพัฒนากระบวนการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนอีกผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ควรเพิ่มอุปกรณ์ให้เพียงพอกับผู้เรียน

เอกปรัชญา ขานะสาร (2545) ได้ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและสร้างรูปแบบในการจัดการศึกษาวิชาชีพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบล ป่าเมี่ยงอำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาวิชาชีพทุกด้านใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการฝึกวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความต้องการในเรื่อง สนับสนุน งบประมาณในการจัดฝึกอบรม ส่วนรูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน ซึ่งมาจากการคัดเลือกจากหน่วยงานต่างๆ การบริหาร จัดการ และการตัดสินใจ ใช้เสียง ส่วนใหญ่จากการประชุมของคณะกรรมการศูนย์ ส่วนคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะกำหนด นโยบายโครงการและแนวทางจัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการฝ่ายต่างๆ ดำรงปัญหาและความต้องการของชุมชน จัดทำ หลักสูตรวิชาชีพ แผนงานโครงการ จัดทำประชาคมหมู่บ้าน จัดการศึกษาวิชาชีพให้เป็นไปตาม แผนงานติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน จัดทำรายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ชัยยงค์ ไชยศรี (2545) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อม ปัญหา ความต้องการและการหาแนวทางในการพัฒนาความพร้อมของปัจจัยการบริหารการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพ ความพร้อมของปัจจัยการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั้นที่ 1 ใน จังหวัดเชียงใหม่ ด้านงบประมาณพบว่า อบต. ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 12-20 ล้านบาท ด้านบุคลากรพบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมดยังไม่มีกำหนดบทบาทของบุคลากรรับผิดชอบ ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์อาคาร และสถานที่ พบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมด ที่อาคารสำนักงาน ห้องประชุม อุปกรณ์สำนักงานเพียงพอ ด้านการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมด ไม่มีการกำหนดแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและดำเนินการตาม แผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ปัญหาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณพบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมดมีรายได้ลดลงเกินกว่าร้อยละ 50 ของรายได้เดิม ด้านบุคลากร พบว่า อบต.ชั้น ที่ 1 ทั้งหมดขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ พบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมดไม่มีปัญหาในด้านนี้ ด้านการบริหารจัดการ พบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมดไม่มีการกำหนดส่วนการศึกษาไว้ในโครงสร้างการบริหารงาน 3) ความต้องการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ พบว่า อบต.ชั้นที่ 1 ทั้งหมด ต้องการรายได้จากภาษีเพิ่มขึ้น ด้านบุคลากร พบว่า ต้องการบรรจุบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ

ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารและสถานที่ พบว่าไม่มีความต้องการเพิ่ม ในด้านนี้ ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ต้องการกำหนดให้มีส่วนการศึกษาใน โครงสร้าง การบริหารงานของ อบต. 4) แนวทางในการพัฒนาความพร้อมของปัจจัยการบริหารการศึกษา ขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ พบว่า ควรปรับปรุงใช้มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และเรียกเก็บภาษีรายการใหม่เพิ่มเติม ด้านบุคลากร พบว่า ควรกำหนดให้มีส่วนการศึกษาใน โครงสร้างการบริหารงานของ อบต. เพื่อสามารถดำเนินการบรรจุบุคลากรรับผิดชอบด้านการ จัด การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรงได้ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคาร และสถานที่ พบว่า มีข้อเสนอให้มีการตั้ง งบประมาณอุดหนุนให้เฉพาะส่วนที่โรงเรียนขาดแคลน ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ควรกำหนด ให้มีส่วนร่วมการศึกษาในโครงสร้างการบริหารงานของ อบต. และควรจัดอบรม และสัมมนาให้ ความรู้ด้านการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกสภา อบต.

พัชรี จินะกัน (2548) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การ บริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหา ในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด พบว่า องค์การ บริหารส่วนตำบลป่าแดด มีส่วนร่วมในการศึกษาแต่ยังไม่มีจัดการศึกษาขึ้นเอง ยังไม่ได้รับ ความร่วมมือในการจัดการศึกษาจากชุมชนในด้านของแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา หรือ แผนพัฒนาการศึกษาในลักษณะแผนกลยุทธ์นั้นยังไม่มี ด้านอาคารสถานที่ ยังไม่มีความพร้อม เนื่องจากยังไม่มีแผนพัฒนาด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสรรรายได้ เพื่อการจัดการศึกษามี เพียงพอในการสนับสนุนการจัดการศึกษาได้และมีเครือข่ายที่จะช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส มีแหล่ง เงินทุนการศึกษามอบให้แก่เด็กนักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด โครงสร้างส่วนการศึกษา ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาแต่ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอ และด้านการบริหารจัดการศึกษา นั้นยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเนื่องจากยังคงรอการถ่ายโอนการจัดการศึกษา

สมฤทธิ์ ไกลถิ่น (2549) ได้ศึกษา แนวทางการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพพระยะสันของ วิทยาลัยการอาชีพพนมมณฑลราชินีแม่ฮ่องสอน พบว่า สภาพปัญหาการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพ พระยะสันของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนคือ ก่อนการอบรมประสบปัญหาการประชาสัมพันธ์ การสำรวจข้อมูลก่อนการจัดการฝึกอบรมงบประมาณ และวิทยาการ ระหว่างการอบรมประสบปัญหา การจัดกิจกรรม เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้จัดหรือวิทยากรกับผู้เข้าอบรม อาชีพที่ใช้การอบรม สอดคล้องกับความต้องการในระดับปานกลาง ระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป หลังการอบรม มี ปัญหาการติดตามผล และขาดความต่อเนื่อง และผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เสริมในระดับปานกลาง แนวทางในการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพพระยะสัน มีดังนี้คือ

ก่อนการฝึกอบรมผู้ดำเนินงานควรประชาสัมพันธ์โครงการ ควรสำรวจความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ควรกำหนดพื้นที่และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้เหมาะสม นอกจากนี้ ควรวางแผนปฏิบัติงาน กล่าวคือมีการจัดเตรียมหลักสูตรการฝึกอบรม การสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ตลอดจนควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย สำหรับการดำเนินการฝึกอบรม ควรชี้แจงถึงประโยชน์ของอาชีพ และจัดกิจกรรมการฝึกให้เพียงพอ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งการดำเนินการฝึกอบรมควรปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และควรมีการประเมินผลโครงการด้วย ส่วนการติดตามผลโครงการ ควรประสานงานกับผู้ผ่านการฝึกอบรม ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มในการดำเนินงานอาชีพ ควรมีการส่งเสริมด้านการตลาด ควรมีการตรวจเยี่ยมประเมินผลการดำเนินการประกอบอาชีพ และควรบันทึกรายงานผลด้วย

ณัฐชนันท์ อุ่นสิวลัย (2549) ได้ศึกษา การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง จำแนกตามที่ตั้ง และขนาดของเทศบาล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง จำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบสอบถามที่เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ความถี่ การทดสอบค่าที (t-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ คะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของเทศบาลตำบลในจังหวัดระยองจำแนกตามที่ตั้ง ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดของเทศบาล โดยรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และรายด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ส่วนด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 4) สมาชิกสภาเทศบาลตำบลในจังหวัดระยอง ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาล 2) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ได้แก่ ส่งเสริมและจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นและแบบต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงศักยภาพชุมชนเพื่อให้ประชาชนสามารถ

นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง 3) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ได้แก่ จัดกิจกรรมที่เน้นการนำมา
ในชีวิตประจำวันและสังคมได้ จัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของแหล่งงานในท้องถิ่นนั้น
และ 4) ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน ได้แก่ ให้คนในชุมชนมีความรู้สีกภาคภูมิใจใน
ท้องถิ่นของตนเองโดยเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความสามัคคี

วรรณิภา พันเทียง (2550) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาเพื่อ
พัฒนาอาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อ
พัฒนาอาชีพของ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา แม่ฟ้าหลวง บ้านห้วยวอก จังหวัดเชียงใหม่
ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือ 1) ดินเสื่อมสภาพ
2) ขาดน้ำเพื่อการเกษตร 3) ขาดเงินทุน 4) การขายผลผลิตและ 5) การคมนาคม ตามลำดับ ส่วน
ความต้องการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ คือ ต้องการให้มีการรวมกลุ่มให้เป็นเครือข่าย
ในการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยต้องการให้ภาครัฐและองค์กรเอกชนสนับสนุนงบประมาณ และ
ให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้มีการอบรมหลักสูตรระยะสั้น
3-5 ชั่วโมงและการฝึกทักษะอาชีพ 30-50 ชั่วโมง ช่วงระหว่างเดือนธันวาคม ถึง เดือนเมษายน
แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ดำเนินการในขั้นตอน คือ 1) สำรวจความต้องการใน
การเรียนรู้ 2) จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเชิงบูรณาการ 3) ดำเนินการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติจริง
4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ยึดหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) มีการวัดและประเมินผลตาม
สภาพจริง และ 6) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จากการตรวจสอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุป
เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจอาชีพที่เหมาะสม สำหรับการจัดการศึกษาด้านอาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยสำรวจ
ความต้องการจากหัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในอาคารสงเคราะห์ 90 ที่มีจำนวนความต้องการ
มากกว่าร้อยละ 50

2. ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์
90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยเลือกจากอาชีพที่ประชาชนที่

อาศัยอยู่ในอาคารสังเคราะห์ 90 มีความต้องการในระดับมาก มีจำนวนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 โดยอาศัยการพิจารณาจากความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ในประเด็นปัจจัยความพร้อมด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร ด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีลักษณะของการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และในเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอน ดังนี้

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 836 ครอบครัว ซึ่งกระจายอยู่ในอาคารสงเคราะห์ 90 จำนวน 9 หลัง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครอบครัวจำนวน 343 คน ซึ่งมีจำนวนเหมาะสมตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (Krejcie and Morgan, 1970)

ระยะที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จะจงศึกษาจากผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) จำนวนทั้งหมด 30 คนประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และกรรมการ ของอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 หลัง ๆ ละ 3 คน และ ครูผู้รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร สงเคราะห์ 90 อีก 3 คน ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีส่วนในการนำชุมชนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่ศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนคาดหวัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ได้แก่แบบสอบถาม สํารวจความต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษา ด้านอาชีพให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูลการประชุมกลุ่มย่อย ของผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพและความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้เหมาะกับจุดมุ่งหมาย ในการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย โดย แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก ได้สอบถามความต้องการจาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอาคารสงเคราะห์ 90 ทั้ง 9 หลังที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้พิจารณา กลั่นกรองอาชีพที่มีความต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นใน ระดับมากเพียง 3 อาชีพ ระยะที่สอง นำคำตอบที่ได้จากขั้นตอนแรก มาพิจารณาคัดเลือกรายการ อาชีพที่เห็นว่าประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 มีความต้องการในอันดับต้น ๆ 10 อันดับ แรก นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับคือมีความต้องการมาก ปานกลาง

และ น้อย เพื่อนำไปสอบถามสำรวจความต้องการของประชาชนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิม พิจารณากลับกรองอีกครั้งหนึ่ง

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเครื่องมือ จำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้นำไปใช้ในลำดับต่อไป

4. ทดลองใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร และผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงของชุมชนอื่นในบริเวณใกล้เคียงที่ไม่ได้ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวนกลุ่มละ 3 คน หลังจากนั้นได้ทำการปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัยโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกำหนดวันเวลาในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเข้าพบผู้นำชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ด้วยการนำข้อมูลที่ได้มาทำการแจกแจงความถี่ หาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความต้องการใช้การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ด้วยสถิติ Z – test แบบสัดส่วน (Anastasis, 1978) โดยทำการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการรวบรวมและแยกตามประเด็น และนำเข้าไปประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่ออภิปรายและลงความเห็น

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสำรวจอาชีพที่เหมาะสมและศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการพรรณนาความ โดยมีตารางประกอบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนดังกล่าว มีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 343 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

เพศ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชน จำนวนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 53.35 เป็นเพศหญิง และที่เหลือ ร้อยละ 46.65 เป็นเพศชาย

อายุ กลุ่มใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุอยู่ระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.94 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.41 ที่เหลืออีกเพียงเล็กน้อยมีอายุระหว่าง 60-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.17

อาชีพ เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 44.61 รองลงมา มีอาชีพรับราชการและค้าขาย ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17.49 อาชีพที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 5.83 ส่วนที่ว่าสงงาน ไม่ได้ประกอบอาชีพแน่นอน มีจำนวนมาก ถึงร้อยละ 14.58

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.75 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.08 ส่วนระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.17

ระยะเวลาอาศัยในชุมชน กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 51.02 มีระยะเวลาอาศัยในชุมชนนาน 1-10 ปี รองลงมาอยู่ในช่วง 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.20

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 343)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	160	46.65
หญิง	183	53.35
อายุ		
อายุ 20-29 ปี	185	53.94
อายุ 30-39 ปี	94	27.41
อายุ 40-49 ปี	45	13.12
อายุ 50-59 ปี	15	4.37
อายุ 60-69 ปี	4	1.17

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 343)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ	60	17.49
รับจ้างทั่วไป	153	44.61
ค้าขาย	60	17.49
เกษตรกรกรรม	20	5.83
ว่างงาน	50	14.58
ระดับการศึกษา		
ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี	277	80.75
ระดับปริญญาตรี	62	18.08
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	4	1.17
ระยะเวลาอาศัยในชุมชน		
ต่ำกว่า 1 ปี	50	14.58
1-10 ปี	175	51.02
11-20 ปี	83	24.20
21-30 ปี	24	7.00
31-40 ปี	3	0.87
41-50 ปี	8	2.33

และจากการสอบถามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม เกี่ยวกับการฝึกอบรมอาชีพในประเด็น การฝึกอบรมอาชีพที่ควรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น การมีเวลาว่างที่จะเข้าฝึกอบรม ประสิทธิภาพการฝึกอบรม และ ความเหมาะสมของวิธีการจัดการฝึกอบรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

การฝึกอบรมอาชีพควรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 96.79 มีความเห็นว่าการฝึกอบรมอาชีพควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ส่วนที่ไม่เห็นด้วยมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 3.21 เท่านั้น

เวลาว่างในการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างประมาณเกือบสองในสาม หรือคิดเป็นร้อยละ 61.52 เห็นว่าประชาชนในชุมชนอาคารสังเคราะห์ 90 มีเวลาว่างพอที่จะเข้ารับการฝึกอบรมหากทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจะจัดฝึกอบรมให้ แต่ก็มีจำนวนมากถึงร้อยละ 38.48 ที่เห็นว่าตนเองไม่มีเวลาว่าง

ประสบการณ์การฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 57.73 ตอบว่าไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อน ส่วนที่ตอบว่าเคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อน มีจำนวนร้อยละ 42.27

ความเหมาะสมของวิธีการจัดการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 81.63 เห็นว่าหากมีการจัดฝึกอบรม วิธีการที่ใช้ในการเรียนรู้ ควรเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง รองลงมา ร้อยละ 58.31 เห็นว่าควรมีการศึกษาดูงานจากสถานที่จริง ส่วนที่เห็นว่าควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีจำนวนร้อยละ 52.48 ส่วนการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนจากคู่มือ มีผู้เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.49 เท่านั้น

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความต้องการฝึกอบรมของประชาชน

(n = 343)		
รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การฝึกอบรมอาชีพควรสอดคล้องกับสภาพ		
และความต้องการของชุมชน		
ควร	332	96.79
ไม่ควร	11	3.21
เวลาว่างในการเข้ารับการอบรม		
มีเวลาว่าง	211	61.52
ไม่มีเวลาว่าง	132	38.48
ประสบการณ์การฝึกอบรม		
เคย	145	42.27
ไม่เคย	198	57.73

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 343)		
รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ความเหมาะสมของวิธีการจัดการฝึกอบรม*		
การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง	280	81.63
การศึกษาดูงานจากสถานที่จริง	200	58.31
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	180	52.48
เรียนจากหนังสือคู่มืออาชีพ	60	17.49

หมายเหตุ: * ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 การสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 343 คน ซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เกี่ยวกับอาชีพที่ต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดฝึกอบรมให้ โดยให้สอบถามกันเองในครอบครัวว่าต้องการอาชีพใด โดยให้เสนอมาให้ทราบ 3 อาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำมาจัดหมวดหมู่ แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่ารายการอาชีพ 10 อันดับแรกที่ประชาชนในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 มีความต้องการให้ศูนย์การเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมให้ เรียงลำดับดังนี้

1. ช่างทำผมสตรี
2. การนวดแผนไทย
3. การนวดแบบสปา
4. การทำพวงหรีด
5. การนวดฝ่าเท้า
6. ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ
7. การเพาะเห็ดในถุง

8. การซ่อมรถมอเตอร์ไซด์
9. การนวดตัว
10. การทำน้ำค้ำหัวและปลาทองโก๋

ตารางที่ 3 อาชีพที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90

(n = 343)

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ช่างทำผมสตรี	172	50.14
การนวดแผนไทย	150	43.73
การนวดแบบสปา	145	42.27
การทำพวงหรีด	130	37.90
การทำน้ำค้ำหัวและปลาทองโก๋	100	29.15
การจัดช่อดอกไม้	50	14.58
การผลิตดินผสมปลูกพืช	30	8.75
การทำปุ๋ยชีวภาพ	35	10.20
เบเกอร์สำหรับร้านกาแฟสด	30	8.75
การผลิตกล้วยไม้	7	2.04
ช่างออกแบบบ้าน	7	2.04
ช่างเดินสายไฟ	60	17.49
การขยายพันธุ์พืช	6	1.75
การทำหัวเชื้อชีวภาพ	6	1.75
การแตงหน้าเค้ก	52	15.16
ปลูกผักให้ปลอดสารพิษ	6	1.75
ข้าวแกงและการเปิดร้าน	20	5.83
ซ่อมวิทยุ/โทรทัศน์	40	11.66
ซ่อมโทรศัพท์มือถือ	115	33.53
การแกะสลักผลไม้	10	2.92
การเลี้ยงปลาสวยงาม	4	1.17
การทำพริกแกง	12	3.49
ซ่อมมอเตอร์ไซด์	100	29.15

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 343)

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปู้หมักหลากสูตร	4	1.17
การเพาะเห็ดในถุง	103	30.03
การนวดฝ่าเท้า	117	34.11
ข้าวเกรียบปากหม้อ	10	2.92
การจัดตกแต่งสวนภายในบ้าน	7	2.04
ช่างไฟฟ้า	42	12.24
ช่างออกแบบบ้าน	8	2.33
ซ่อมคอมพิวเตอร์	39	11.37
การร้อยลูกปัดและคริสตัล	5	1.46
การทำปู้ยอินทรีย์เชิงธุรกิจการค้า	4	1.17
ปู้หมักน้ำสมุนไพรชีวภาพ	5	1.46
การนวดชายหาด	12	3.49
การนวดตัว	100	29.15
การนวดหน้าขัดหน้า	68	19.82
น้ำผลไม้ปั่นสมูทตี้	30	8.74
การทำสปาห้องโถง	94	27.40
เด้าขยวมมสตรต่างๆ เด้าขยฟรุตสลัด	4	1.17
สั้มดำไฮโซและการเปิดร้าน	25	7.29
ขนมครกไทยประยุกต์	10	2.92
อาหารประเภทเครื่องดื่ม	6	1.75
ซัก อบ รีด	24	6.99
ช่างทาสี	18	5.25
ซ่อมพัดลม ตู้เย็น	24	6.99
การถักโครเชต์	28	8.16
ช่างซ่อมผสมสุภาพบุรุษและสตรี	54	15.74

และจากการนำข้อมูลความต้องการอาชีพที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 10 อาชีพแล้ว นำกลับไปสอบถามใหม่ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ทบทวนภายในครอบครัวอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า คือ เห็นว่ามีความเหมาะสมตรงกับความต้องการของชุมชนในการฝึกอบรมเป็นวิชาชีพในระดับ มาก ปานกลาง และน้อย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดหมวดหมู่ แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้ คือที่มีจำนวนความต้องการมากกว่าร้อยละ 80 มี 3 รายการคือ อาชีพช่างทำผมสตรี มีผู้ต้องการฝึกอบรมในระดับมาก มีจำนวนมากถึงร้อยละ 83.08 รอลงมา คือ ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ คิดเป็นร้อยละ 82.50 และการนวดแผนไทย คิดเป็นร้อยละ 82.22

ตารางที่ 4 อาชีพที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (n = 343)

อาชีพ	ระดับความต้องการ (ร้อยละ)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ช่างทำผมสตรี	286 (83.08)	52 (15.16)	5 (1.46)
2. การนวดแผนไทย	282 (82.22)	43 (12.54)	18 (5.24)
3. การนวดแบบสปา	270 (78.71)	80 (23.32)	7 (2.04)
4. การทำพวงหรีด	246 (71.72)	85 (24.78)	12 (3.50)
5. การนวดฝ่าเท้า	270 (78.71)	41 (11.95)	32 (9.32)
6. ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	283 (82.50)	53 (15.45)	7 (2.05)
7. การเพาะเห็ดในถุง	245 (71.42)	32 (9.33)	66 (19.25)
8. การซ่อมรถมอเตอร์ไซด์	255 (74.34)	48 (13.99)	40 (11.66)
9. การนวดตัว	95 (27.69)	124 (36.16)	124 (36.15)
10. การทำน้ำดื่มและปลาทองโก๋	250 (72.88)	69 (20.13)	24 (6.99)

ตอนที่ 3 การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนซึ่งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การเรียนรู้อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ในตอนที่ 3 นี้ อาศัยข้อมูลจากการศึกษาใน 2 ตอนแรก และ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนจำนวน 30 คน รวมทั้งจากการประชุมกลุ่มย่อยในขั้นสุดท้าย

กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) โดยพิจารณาจากกรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้เสนอให้ทราบในเบื้องต้น จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นบริบทชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยในชุมชน และจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสรุปได้ว่า ศูนย์การเรียนรู้อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน้าที่หนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน จะมีความพร้อมในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพได้สำเร็จตามที่คาดหวัง จะต้องมีความพร้อมใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. ด้านวิทยากร
3. ด้านอุปกรณ์
4. ด้านอาคารสถานที่ และ
5. ด้านงบประมาณ

ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากข้อมูลความต้องการการฝึกอบรมอาชีพของประชาชน ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพบว่ามีความต้องการในระดับมาก 3 คือ อาชีพช่างทำผมสตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย จากการประมาณค่าพารามิเตอร์เพื่ออ้างอิงถึงประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ทั้งหมด โดยการทดสอบด้วยค่าสถิติ Z-test แบบสัดส่วน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อแสดงให้เห็นว่าประชาชนในชุมชนมีความต้องการในระดับมาก มีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบระดับความต้องการอาชีพของประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90
กับเกณฑ์ที่กำหนด ด้วย Z-test แบบสัดส่วน

(n = 343)

รายการอาชีพ	ระดับความต้องการ			เกณฑ์	Z - test
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
ช่างทำผมสตรี	286 (83.08)	52 (15.16)	5 (1.46)	ระดับมาก	30.00*
ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ	282 (82.22)	43 (12.54)	18 (5.24)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	20.00*
การนวดแผนไทย	283 (82.50)	85 (24.78)	12 (3.50)	หรือ ps = .80	30.00*

หมายเหตุ: * Significant , Z ในตารางที่ .05 = 1.64

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสัดส่วนของความต้องการด้วยสถิติ Z-test แบบสัดส่วน ซึ่งอาชีพช่างทำผมสตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย มีค่าสังเกต (p) = 0.83, .082 และ 0.83 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด (ps) คือ 0.80 ค่า Z-test ที่คำนวณได้มีค่าสูงกว่าค่าที่เปิดจากตาราง Z ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ซึ่งเท่ากับ 1.64 ทุกรายการ หากการทดสอบนี้ ได้กำหนดสมมติฐานทางสถิติ (Statistical Hypothesis) $H_0 : p < ps$ และ $H_a : p > ps$ ก็แสดงว่าการทดสอบครั้งนี้ Reject H_0 แต่ Accept H_a ดังนั้นจากผลการวิเคราะห์นี้ จึงแสดงให้เห็นว่า อาชีพช่างทำผมสตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย เป็นอาชีพที่ประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 มีความต้องการให้มีการฝึกอบรมในระดับมากไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จริง และหากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จัดให้มีการฝึกอบรม ประชาชนในชุมชนก็มีความพร้อมที่จะเข้ารับการฝึกอบรม

กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน จำนวน 30 คน ได้ลงความเห็นเพิ่มเติมว่า อาชีพทั้ง 3 อาชีพ คือ ช่างทำผมสตรี มีความเหมาะสมมากที่จะนำมาจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 เนื่องจากปัจจุบัน ร้านเสริมสวยทำผม เป็นที่นิยมของผู้ใช้บริการทั้งหญิงและชาย ช่างทำผมจึงมีช่องทางทำธุรกิจได้ดี เพราะมีผลตอบแทนสูง นอกจากนี้ยังเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว รวมทั้งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และอีกประการหนึ่งประชาชนในชุมชนนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จึงเป็นหลักสูตร

วิชาชีพในอันดับต้น ๆ ที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรจัดให้มีการฝึกอบรม ส่วนอาชีพช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือก็เช่นเดียวกัน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด ล้วนมีโทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสาร การมีความรู้ความสามารถในการซ่อม หรือการบริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ล้วนเป็นช่องทางในการทำเป็นอาชีพสร้างรายได้ได้ทั้งสิ้น และก็สามารถทำได้ทั้งชายและหญิง สำหรับการนวดแผนไทยก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะปัจจุบันได้รับความนิยมมาก ไม่ว่าจะไปที่ชุมชนใด โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจเข้าไปใช้บริการกันอย่างหนาแน่น จึงเป็นช่องทางในการประกอบเป็นอาชีพหรืออาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้อย่างดี

ด้านผู้สอนหรือวิทยากร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ รวมทั้งการประชุมกลุ่มย่อย สรุปได้ว่า สามารถจัดหาวิทยากรหรือผู้สอน อาจเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือวิทยากรจากหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องได้อย่างเช่น ช่างทำผมสตรี นวดแผนไทย สามารถใช้วิทยากรในท้องถิ่น ของสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ส่วนช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ ก็สามารถใช้วิทยากรจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนทางช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ในการจัดหาวิทยากรนั้น เพื่อให้เกิดความพร้อมจริง ๆ อันดับแรกควรเป็นวิทยากรที่พักอาศัยอยู่ไม่ไกลจากชุมชน และเป็นผู้ที่มีจิตอาสา แต่หากไม่สามารถหาได้ ก็ต้องใช้วิทยากรที่ห่างออกไป โดยจัดหาค่าใช้จ่ายให้เป็นค่าสอน และค่าพาหนะในการเดินทางในอัตราที่พอควร ซึ่งก็อยู่ในวิสัยที่ทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสามารถบริหารจัดการได้

ด้านวัสดุอุปกรณ์

จากการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน จำนวน 30 คน สรุปได้ว่า วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการอบรมดังต่อไปนี้ : ช่างทำผมสตรี ในการจัดฝึกอบรม คงมีปัญหาอยู่พอสมควร เพราะทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จากหน่วยงานต่างๆ แต่ถ้าวางการฝึกอบรมให้กับประชาชนในแต่ละรุ่นมีจำนวนไม่มากก็พอที่จะขอความสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีนโยบาย และแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ชัดเจน เนื่องจากยังไม่เคยมีการศึกษาเรื่องนี้มาก่อน แต่อย่างไรก็ตามสำหรับอุปกรณ์บางอย่าง เช่น หวี

กรรไกร ไม้เลื้อย ผู้เข้ารับการอบรมก็สามารถจัดหาได้เอง ยกเว้นอุปกรณ์ใหญ่ๆ ที่มีราคาแพงเท่านั้น เช่น ตู้อบขนม เป็นต้น; ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ อุปกรณ์ที่ใช้มีขนาดเล็ก และราคาไม่แพงจนเกินไป ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดหาได้เอง; ส่วนการวางแผนไทย ไม่มีอุปกรณ์มากมายเพียงมีสถานที่ ที่นอน ก็สามารถเรียนรู้ได้เลย

ด้านสถานที่

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 มีสถานที่ที่สามารถจัดดำเนินการฝึกอบรมได้ เพียงแต่มีการบริหารจัดการ จัดบริเวณและสถานที่ใหม่ให้เหมาะสมกับการฝึกอบรมในแต่ละอาชีพ ซึ่งมีลักษณะการฝึกที่แตกต่างกัน ซึ่งในระยะเริ่มแรกนี้กลุ่มผู้นำมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ควรจัดดำเนินการฝึกอบรมครั้งละ 1 หลักสูตร สลับกันไป ตามที่ประชาชนได้สับเปลี่ยนสมัครไว้

ด้านงบประมาณ

จากการสัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อยของคณบดีผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน จำนวน 30 คน สรุปได้ว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ผ่านมายังไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย และยังไม่มีการกำหนดโครงการที่จะช่วยเหลืออย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเอง ก็ยังขาดการศึกษาและการจัดทำโครงการที่ชัดเจนเช่นกัน ดังนั้นเมื่อได้มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนได้แล้ว ในลำดับต่อไปก็ควรทำโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในชุมชน เช่น สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ก็คงได้รับการสนับสนุนงบประมาณมาดำเนินการได้ แต่อย่างไรก็ตามการจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพตามความต้องการของประชาชนในชุมชนครั้งนี้ มีเพียงบางหลักสูตรเท่านั้นที่ต้องใช้งบประมาณมากในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรม และการจัดสถานที่ แต่บางหลักสูตรก็อาจใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน เริ่มแต่ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม การสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาวิชาชีพ และความพร้อมในการจัด

การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อการตั้งข้อสังเกตและเสนอแนะ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายหลักที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ หัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 จากข้อมูลที่ปรากฏออกมาพบว่า ผู้ตอบมากกว่าครึ่งเล็กน้อยเป็นผู้หญิง มีอาชีพหลากหลายตั้งแต่ข้าราชการ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย เกษตรกร และมีผู้ว่างงานอยู่ด้วย (ตารางที่ 1) สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครอบครัว ก็คงไม่ใช่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว 100 % คำตอบที่ได้ จึงอาจไม่ใช่ข้อมูลที่แท้จริง ทำให้เกิดความคิดว่า แล้วเช่นนั้นข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด คำตอบที่ได้ออกมาอาจเป็นความคิดที่มองแคบเฉพาะตน ไม่ได้มองในองค์รวมของครอบครัวที่ตนเองเป็นตัวแทนอยู่ก็อาจเป็นไปได้ ดังนั้นการวิจัยในลักษณะนี้หากมีโอกาสได้ทำอีก จะต้องนำกลับไปพิจารณาด้วย ถ้าต้องการรู้ความต้องการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ควรจะต้องข้อมูลกับทุกคนที่อยู่ในวัยประกอบอาชีพในแต่ละครอบครัวและทั้งหมด แทนที่จะเก็บข้อมูลจากบุคคลเพียงคนเดียวที่กล่าวแทนทุกคนในครอบครัว และหรือทุกคนในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในเชิงบวก โดยผู้ตอบได้มีการสอบถามพูดคุย และรู้ถึงความต้องการของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ก็นับเป็นเรื่องดีเพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพที่มีความลึกและน่าเชื่อถือ การวิจัยเรื่องนี้จึงเท่าเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้สะท้อนให้เห็นว่า สภาพชีวิตของผู้คนในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 คงยังต้องได้รับการสงเคราะห์ตามชื่ออาคาร ซึ่งวิถีชีวิตยังไม่สุขสบาย เป็นครอบครัวที่มีสมาชิกหลายคน อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีพื้นที่จำกัด ฐานะความเป็นอยู่ยังยากจน มีอาชีพไม่มั่นคง จำนวนมากมีอาชีพรับจ้างทั่วไป และหลายคนยังว่างงานหรือไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง จึงอยู่ในภาวะที่ต้องดิ้นรน เพื่อพัฒนางาน พัฒนาอาชีพ และพัฒนารายได้ จะทำให้มีคุณภาพชีวิตตามมา ซึ่งก็เป็นหลักการทั่วไป ของการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ของคนในชุมชน (นวลศิริ เปาโรหิต, 2546) ดังนั้นการที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 ซึ่งเป็นองค์การหนึ่งในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นมา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน การได้เข้าถึงข้อมูลที่สะท้อนความต้องการของผู้คนในชุมชน และนำมาจัดทำเป็นโครงการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านอาชีพ จึงเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจะได้เข้ามาให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ เพราะจะทำให้เห็นผลของการพัฒนาได้อย่างแท้จริงและรวดเร็ว เพียงแต่จะต้องเลือกเวลา เลือก

วิธีการพัฒนาที่เหมาะสม เพราะพวกเขามีความแตกต่างกัน (วัฒนาพร กระจับทุกซ์, 2541) ทั้งในเรื่องของเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการทำงานประจำที่ต้องทำเพื่อปากท้องของตนเอง ซึ่งก็สอดคล้องกับข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างได้ให้ไว้ เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพต้องเป็นไปตามต้องการของชุมชน และเมื่อพวกเขามีเวลว่าง รวมทั้งวิธีการเรียนรู้ต้องเรียนด้วยการปฏิบัติจริง เป็นต้น (ตารางที่ 2) ซึ่งข้อมูลนี้ก็มีความสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่าต้องมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษาโดยเน้นเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่มซึ่ง สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Malcom (1980) ที่พบว่าผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียน เมื่อเขามีความต้องการและสนใจในการเรียนรู้ โดยมีวิธีการจัดการศึกษาของผู้ใหญ่ คือ จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องวิธีการจัดการศึกษา เวลา สถานที่ โดยผู้ใหญ่ต้องการให้มีวิธีการจัดการศึกษาแบบการวิเคราะห์จากประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์ต่างๆ เหล่านั้นจะนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรูปแบบต่างๆ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาตามความต้องการของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสวนากลุ่ม ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องมีการยืดหยุ่นและมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย แต่ต้องยืดความแตกต่างความสามารถ ความพร้อมและข้อจำกัดของผู้เรียน เช่น ความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม เรื่องของเวลาและพื้นฐานความรู้ต่างๆ

2. การสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามลำดับอาชีพที่เลือกสามลำดับแรก พบว่า อันดับหนึ่ง ได้แก่ อาชีพช่างเสริมสวยทำผมสตรี อันดับที่สอง ได้แก่ อาชีพช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และอันดับสาม ได้แก่ อาชีพการนวดแผนไทย รวมทั้งอาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การนวดแบบสปา การนวดตัว นวดเท้า การทำน้ำเต้าหู้ ปาท่องโก๋ การเพาะเห็ดในถุง อาชีพต่างๆ ที่สะท้อนออกมาจากผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสภาพของชุมชน ซึ่งผู้ตอบเป็นผู้หญิงมากกว่าชาย อาชีพที่ไม่มีความซับซ้อน ไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยี ลงทุนน้อยแต่เห็นผลตอบแทนเร็ว สามารถทำได้ในพื้นที่จำกัด ซึ่งจากการสำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพที่กล่าวถึงมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากกว่าอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษาด้านอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ ด้วยเหตุที่การศึกษาด้านอาชีพเป็นกิจกรรมที่

จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ สอดคล้องกับ ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ (2543) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ถือว่าเป็นแนวคิดที่เชื่อมั่นว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพมนุษย์และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ ความต้องการของชุมชนและหลักสูตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและตอบสนองความต้องการของชุมชนในการจัดหลักสูตรโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้โดยมีการบูรณาการที่หลากหลายวิธี โดยการใช้สถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ พงษ์วัฒนธรรม (2538) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิชาช่างตัดเสื้อสตรีใน เขตการศึกษา 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา และประโยชน์ของการจัดการศึกษาสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ได้ในลักษณะต่างๆ กัน เช่น เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

ประชาชนส่วนใหญ่ มีความต้องการฝึกอบรมอาชีพ ซึ่งมีลักษณะที่สอดคล้องกับการศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ (2543) และสมฤทธิไกลถิ่น (2549) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพพระยะสันของวิทยาลัยอาชีวศึกษามินทรราชินีแม่ฮ่องสอน ที่พบว่า การดำเนินฝึกอบรมที่ได้ผลต้องมีการสำรวจความต้องการของชุมชน และหลักสูตรฝึกอบรมต้องเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและตอบสนองความต้องการของชุมชน การจัดหลักสูตรจึงควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้โดยมีการบูรณาการที่หลากหลายวิธีโดยการใช้สถานการณ์จริง มีการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเลือกอาชีพและทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Malcom, 1980) คือการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะใช้สถานการณ์จริงไม่ใช่เนื้อหาวิชา และการเรียนของผู้ใหญ่จะเน้นปัญหาเป็นศูนย์กลางมากกว่าเนื้อหาตำรา และการวัดประเมินผลผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนการประเมินการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองความต้องการของเขาได้ นอกจากนี้ยังพบว่า อาชีพช่างทำผมสตรีช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย จากการทดสอบระดับความต้องการของประชาชนในชุมชนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ด้วย Z-test แบบสัดส่วน ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงให้เห็นว่าจำนวนประชาชนในชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีความต้องการในอาชีพดังกล่าว ดังนั้นหากศูนย์การเรียนรู้จัดดำเนินการให้มีการฝึกอบรม โดยมีการบริหารจัดการที่ดี ก็จะประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังทุกประการ

3. ความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพ

จากการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพช่างเสริมสวยทำผม มีความเหมาะสมที่จะนำมาจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน เพราะอาชีพช่างเสริมสวยทำผม เป็นที่นิยมของผู้ใช้บริการทั้งหญิง และชาย เป็นการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว ช่างเสริมสวยทำผมจะมีช่องทางทำธุรกิจได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษาไทยไม่น้อยไปกว่าการศึกษาประเภทอื่นๆ ดังจะเห็นจากมาตรา 7 ที่กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อ ให้การจัดการอาชีวศึกษาจัดได้สนองตอบต่อความต้องการของบุคคลและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง จึงต้องคิดแสวงหารูปแบบแนวทางของการอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการตามวิถีการดำรงชีวิตการทำมาหากิน การประกอบอาชีพของคนในชาติที่เปลี่ยนแปลงจากวิถีการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย มีโรงงานอาชีพเพิ่มมากขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2541)

ในภาพรวมจะพบว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีความพร้อมในด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจาก ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง และมีประชาชนว่างงาน รวมทั้งประชาชนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จากสภาพดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าประชาชนมีความต้องการ ในการจัดการศึกษาวิชาชีพ และเป็นอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัว แต่ยังขาดความพร้อมในด้านวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน ด้านงบประมาณการฝึกอบรม ในการจัดการศึกษาวิชาชีพการดำเนินการกิจการใดๆ ก็ตามจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านทรัพยากร และปัจจัยพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังที่ รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2526); กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547); วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537) และ สุกัลญา เรืองรุ่ง (2550) ได้ศึกษาหลักการบริหารสถานศึกษาว่า 4M's เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานทางการบริหาร กล่าวคือ การบริหารการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานต้องมีวัสดุ สิ่งของตามความต้องการของหน่วยงาน ต้องสนองโครงการและแผนงานและจะต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ประหยัดและเกิดประโยชน์

สูงสุด จะเห็นได้ว่าปัจจัยพื้นฐานที่กล่าวมานี้ จะต้องมีความพร้อมหากขาดปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่อาจทำให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพได้ นอกจากนั้น ฟิรพงส์ ทิพนาค (2553) ได้กล่าวถึง การจัดการฝึกอบรมที่มีประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักฝึกอบรมว่า จะต้องมีความพร้อมในปัจจัย ต่าง ๆ กล่าวโดยสรุป คือ อยู่ที่ ผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตร วิทยากร สิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัย เกื้อหนุนต่างๆ สุดท้ายอยู่ที่การบริหารจัดการ ซึ่งในการศึกษารั้วนี้พบว่ายังมีบางส่วนที่ขาดหายไป โดยเฉพาะเรื่องการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และการบริหารจัดการฝึกอบรม ซึ่งหากได้มีการ ศึกษาในโอกาสต่อไปก็ควรเพิ่มเติมในส่วนนี้ด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสำรวจอาชีพที่เหมาะสม และศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในชุมชนในเขตความรับผิดชอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) มีจำนวน 343 คน และในเชิงคุณภาพเจาะจงเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนจำนวน 30 คน โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูล เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าสถิติร้อยละ และค่า Z-test แบบสัดส่วน รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการประชุมกลุ่มย่อย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1. หัวหน้าครอบครัว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี มีอาชีพที่หลากหลาย ตั้งแต่รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ข้าราชการ และบางส่วนยังไม่มีงานทำ และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนนี้มานานกว่า 10 ปี

2. กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ ควรเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในชุมชน จัดในเวลาที่มีส่วนใหญ่ว่าง และควรจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีการศึกษาดูงานในสภาพจริง

3. อาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร คือ อาชีพช่างทำผมสตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย รวมทั้งอาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

4. ความพร้อมในการจัดการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามที่ประชาชนต้องการ ต้องพิจารณาความพร้อมใน 5 ด้าน คือด้าน ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้สอนหรือวิทยากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านงบประมาณการฝึกอบรม

5. ประชาชนส่วนใหญ่มีความพร้อมในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพทำผมสตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และการนวดแผนไทย โดยต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น 60 ชั่วโมง วันละ 3 ชั่วโมง มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง และเป็นหลักสูตรเชิงบูรณาการ รวมทั้งมีการวางแผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการที่ให้ความรู้หลากหลายวิธีและหลากหลายกิจกรรมตามความเหมาะสม โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Center) ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงานจากสถานที่จริง 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ 3) วิธีการรับความรู้จากวิทยากร เพื่อได้รับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาอาชีพของตน

6. ความพร้อมด้านผู้สอนหรือวิทยากร หากต้องมีการจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้สอนหรือวิทยากรด้วยเงินจำนวนมาก จะทำให้เกิดปัญหา เพราะค่าตอบแทนวิทยากรมีจำกัด รวมทั้งการเดินทางมาไกล ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย จึงควรสรรหาวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญและประสบการณ์การสอน มีจิตอาสา และอยู่ไม่ไกลจากชุมชน

7. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ ด้วยยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้เงินสนับสนุน หากการฝึกอบรมในหลักสูตรที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ คือการเรียนการสอน เครื่องอำนวยความสะดวก ที่ใช้ในการดำเนินงาน ที่มีราคาแล้ว ก็จะทำให้มีความพร้อมลดน้อยลง การจัดโครงการฝึกอบรมในระยะเริ่มแรกจึงควรดำเนินการครั้งละ 1 หลักสูตร และเป็นหลักสูตรที่ไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ที่ต้องจัดหาเพิ่มเติม

8. ความพร้อมด้านงบประมาณการฝึกอบรม งบประมาณการฝึกอบรมที่ได้รับการจัดสรรยังจำนวนไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย และยังไม่มียุทธศาสตร์และใช้งบประมาณที่ชัดเจน จึงเป็น

หน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ จะต้องมีการศึกษา และจัดทำโครงการที่ชัดเจน เสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนต่อไป เพราะ ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียน การสอนบรรลุผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความพร้อมด้านงบประมาณเป็นสำคัญ เพราะถือเป็น ทรัพยากรหลักในการจัดการฝึกอบรม ดังนั้นจึงควรสร้างเครือข่ายและระดมทรัพยากรหางบประมาณ สนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน บุคคลและชุมชนมาใช้ในการดำเนินการ ดังนั้น งบประมาณที่เพียงพอจึงส่งผลถึงระดับคุณภาพของการจัดการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป การดำเนินงานจะต้องมีเงินงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะสนับสนุนในการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายเป็นไปตามแผนงานและ วัตถุประสงค์ของการจัดฝึกอบรม แต่อย่างไรก็ตามการฝึกอบรมวิชาชีพตามความต้องการของ ประชาชนครั้งนี้ มีความชัดเจนแล้ว จึงสามารถดำเนินการในส่วนที่ใช้งบประมาณไม่มากจนเกินไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

1. นำผลการศึกษามาจัดทำโครงการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยจัดดำเนินการ ใน 3 หลักสูตรก่อน เพราะได้มีการทดสอบในทางสถิติแล้วว่าประชาชนในชุมชนมีความต้องการ ในระดับมาก ได้แก่ หลักสูตร ช่างทำผมสตรี ช่างซ่อมโทรศัพท์มือถือ และ การวาดแผนไทย โดย จัดเสนอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือ และขอความสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 มีความพร้อมที่จะจัดดำเนินการได้ เพื่อพัฒนาอาชีพตาม ความต้องการของประชาชนในชุมชน
2. ควรมีการระดมความคิดโดยวิธีการประชุมกลุ่มย่อยของผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน นำสิ่งที่ประชาชนในชุมชนต้องมาดำเนินการให้เกิดความชัดเจน และเป็นรูปธรรม เช่น โครงการ หลักสูตร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณาและขอความสนับสนุนจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น
3. การดำเนินการฝึกอบรมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 ที่จะเกิดขึ้นใน ระยะเวลาอันใกล้นี้ ควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและบริบทของประชาชนในชุมชน ที่มีความแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ดังนั้นการจัดการ และการทำให้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงในเรื่องดังกล่าวให้มาก เช่น จัดกลุ่มสนใจ กลุ่มอายุ การถ่ายทอด โดยการปฏิบัติจริง ถ่ายโดยมีการบูรณาการทั้งสาระและเทคนิควิธีการ เป็นต้น

4. การดำเนินการต่างๆ เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนของศูนย์ การเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 ถือเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริม สนับสนุนการความสัมพันธ์ที่ดีของคนในครอบครัว และในชุมชนด้วยกัน รวมทั้งการทำให้ชุมชนเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ควรจัดดำเนินการต่อไปเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง และศูนย์การเรียนชุมชนอื่นนำไปปฏิบัติตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน หรือ Needs Assessment มีวิธีการต่างๆ มากมาย ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรหาวิธีอื่นที่แตกต่างกันออกไป เช่นการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ ระดับ และหลายๆ วิธีการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. ความพร้อมในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพให้ประสบผลสำเร็จ มาจากเหตุผลหลายปัจจัย ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้อาจจะยังไม่ครอบคลุม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปหากเป็นไปได้ ควรศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยความพร้อมอื่นๆ ด้วย เช่น หลักสูตรฝึกอบรม และการบริหารจัดการ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัด กรุงเทพมหานคร

4. ควรมีการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในศูนย์การเรียนชุมชนพื้นที่อื่นตามบริบทที่แตกต่างกันไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. 2534. แนวปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน
ในชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.

_____. 2538. การศึกษาตลอดชีวิต. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา ลาตพรวัว.

_____. 2540. แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: ครูสภา
ลาตพรวัว.

_____. 2541. คู่มือปฏิบัติสำหรับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน. กรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา).

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. เอกสารแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพ
โรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาตพรวัว.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2540. รายงานผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพการจัด
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาฬหาคินแดง.

_____. 2547. ระเบียบ หนังสือสั่งการและกฎหมาย สำหรับการศึกษาท้องถิ่น. (อัดสำเนา).

_____. 2549. แนวทางการจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (อัดสำเนา).

กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา 2540 (อายุ 3-6 ปี).

กิดานันท์ มลิทอง. 2540. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
จำกัดโรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณ
การพิมพ์.

ขวัญจิรา ภูสังข์, จินตนา เลาหวนิช และ อุไร โชติษณะ. 2543. การจัดสภาพแวดล้อม
สถานศึกษาอนุบาล. วารสารการศึกษาปฐมวัย 3: 49.

จิระศักดิ์ ภูระกา. 2538. รายงานการวิจัยปัญหาและความต้องการของนักศึกษาสหอาชีพตาม
หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดในเขตการศึกษา 5. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอก
โรงเรียน.

ชัยยง ไชยศรี. 2545. แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชัยยง พรหมวงศ์. 2523. เทคโนโลยีและสื่อการสอน. เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 11
นวัตกรรม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2526. การบริหารสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทย
วัฒนาพานิช.

ณัฐชานันท์ อุ่นสิวลี. 2549. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของเทศบาลตำบลในจังหวัด
ระยอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงทิพย์ แก้วประเสริฐ. 2543. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
โดยผ่านองค์กรท้องถิ่น ตำบลน้ำโจ้ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เดโช สวานานนท์. 2512. จิตวิทยาในชีวิตประจำวันและจดหมายส่ง. กรุงเทพมหานคร:
โอเดียน สโตร์.

ถวัลย์ มาสจรัส. 2545. คู่มือการเขียนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท 21 เซนจูรี จำกัด.

ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สันภิบาล. 2517. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

นวลศิริ เปาโรหิต. 2546. พัฒนาอาชีพในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปาลิต ปราณีจิตต์. 2545. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535ก. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

_____. 2535ข. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

_____. 2546. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

ปิยพร ชุมจันทร์. 2546. กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการผลิตสื่อของโรงเรียนนาหนังสือพัฒนศึกษา อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติในการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิรพงศ์ ทิพนาค. 2552. สัมภาษณ์, 10 สิงหาคม 2552.

_____. 2553. มโนทัศน์เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เอกสารประกอบการฝึกอบรม หลักสูตรเทคนิคในการเป็นนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล จัดโดยกรมการพัฒนาชุมชน วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2553 ณ วิทยาลัยการพัฒนาชุมชน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. (อัครา สำนวน)

พัชร จินะกัน. 2548. การพัฒนาความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัชรีย์ สวนแก้ว. 2536. เอกสารประกอบการสอนวิชา จิตวิทยาพัฒนาการดูแลเด็กปฐมวัย.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวงกมล จำกัด.

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2527. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ภิญโญ สาร. 2524. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศส การพิมพ์.

วรรณิภา ทันเที่ยง. 2550. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ : กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา แม่ฟ้าหลวง บ้านห้วยวอก จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันเพ็ญ จินะจิต. 2542. การสำรวจความสนใจการเลือกศึกษาสาขาอาชีพของนักเรียนไทยภูเขาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือ. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทต้นอ้อ 1990 จำกัด.

วิน เชื้อโพธิ์หัก. 2537. การพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สมฤทธิ ไกลถิ่น. 2549. แนวทางการจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน ในเขตอำเภอเมือง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2521. การบริหารงาน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2530. แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.

สุนทร สุนันท์ชัย. 2529. การศึกษานอกโรงเรียนเส้นทางที่ไม่มีวันสิ้นสุด. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์การพิมพ์.

สุนันท์ พงษ์วัฒนธรรม. 2538. รายงานการวิจัยความพึงพอใจของผู้บริหาร วิทยากร นักศึกษา ต่อหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน วิชาช่างตัดเสื้อสตรีในเขตการศึกษา 6. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

สุกัลญา เรืองรุ่ง. 2550. การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เสริมศรี ไชยสร. 2526. ระบบหลักสูตรการสอน. เชียงใหม่: พระสิงห์การพิมพ์.

อุทัย หิรัญโต. 2523. หลักการบริหารบุคคล. กรุงเทพมหานคร: พีรพัฒนา.

เอกปรัชญา ยานะสาร. 2545. การจัดการศึกษาวิชาชีพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา อาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Anastasis, L.B. 1978. **Psychological testing**. London: The Macmillan Company.

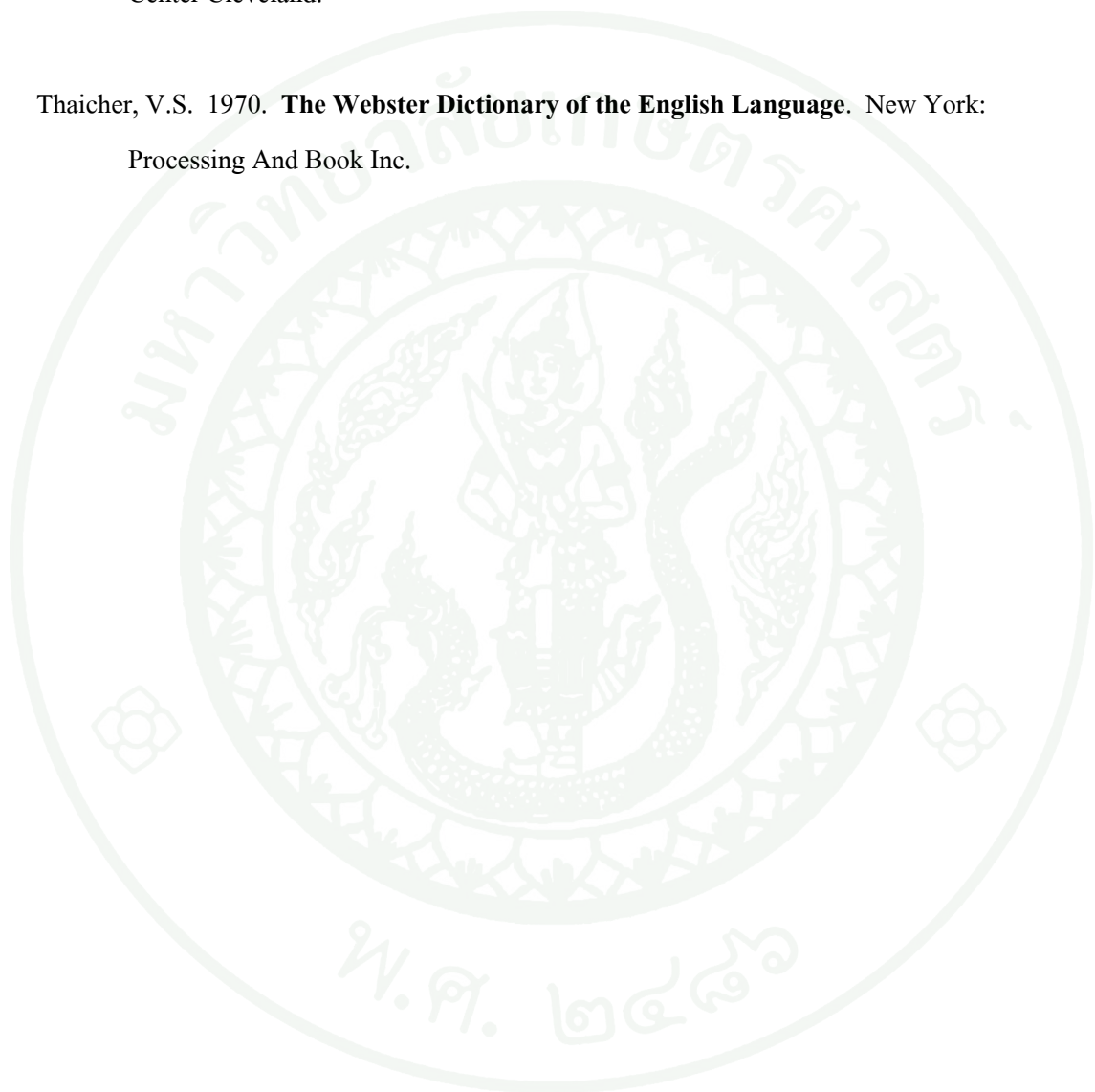
Good, C.V. 1972. **Dictionary of Educationary**. New York: McGraw, Hill Book Company.

Krejcie, R.E. and D.W. Morgan. 1970. "Determining Sample Size for Research Activities."

Educational and Psychological Measurement 30: 607-610.

McDechinie, N. 1996. **Webster's Dictionary**. 2nd ed. New York: The World Publishing Center Cleveland.

Thaicher, V.S. 1970. **The Webster Dictionary of the English Language**. New York: Processing And Book Inc.

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.เขตทุ่งครุ

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ภายใต้การควบคุมของ

1. อาจารย์สุวรรณา นาควินุลย์วงศ์, ศษ.ค อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. รองศาสตราจารย์พิรพงศ์ ทิพนาค, Ph.D อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตจกนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-020

แบบสอบถามชุดที่ 1

งานวิจัยเรื่อง

ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์
90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ผู้วิจัยเป็นครู ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ขณะนี้กำลังศึกษา
อยู่ระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาชีวิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
บางเขน และอยู่ระหว่างการทำโครงการวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
2. แบบสอบถามชุดนี้เป็นเครื่องมือในการทำโครงการวิทยานิพนธ์ มีจำนวนทั้งหมด 2 ตอน
ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบคำถามตามความเป็นจริงและตามความเห็นของท่านทั้งหมด ข้อมูล
ที่ได้รับจากท่านครั้งนี้ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน
ของท่านในโอกาสต่อไปซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลจากการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนา
อาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลต
กรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานครต่อไป

ตอนที่ 1 สำรวจอาชีพที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาวิชาชีพของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในวงเล็บหน้าข้อความตามความเป็นจริงของท่าน

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

() 20 -29 ปี

() 30 -39 ปี

() 40 – 49 ปี

() 50 – 59 ปี

() 60 – 69 ปี

3. อาชีพของท่าน

() รับราชการ

() รับจ้าง

() ค้าขาย

() เกษตรกรรม

() ว่างาน

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

5. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัด กรุงเทพมหานคร เป็นเวลา.....ปี

- () ต่ำกว่า 1 ปี
- () 1-10 ปี
- () 11-20 ปี
- () 21-30 ปี
- () 31-40 ปี
- () 41-50 ปี

6. ท่านคิดว่าท่านมีเวลาว่างพอที่จะรับการฝึกอบรมอาชีพใหม่ๆ หรือไม่ ?

- () มี
- () ไม่มี

7. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมอาชีพใดๆ มาบ้างหรือไม่ ?

- () เคย
- () ไม่เคย

8. ท่านคิดว่าวิธีการจัดการฝึกอบรมอาชีพแบบใดเหมาะสมที่สุด?

- () การศึกษาดูงานจากสถานที่จริง
- () การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- () การรับความรู้จากวิทยากร
- () เรียนจากหนังสือคู่มืออาชีพ

9. การฝึกอบรมที่เปิดสอนให้แก่ท่านนั้น ควรเป็นอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน

- () ควร
- () ไม่ควร

ตอนที่ 2 อาชีพที่เหมาะสม

คำชี้แจง

1. ในฐานะที่ท่านมีภูมิปัญญา หรือ ประกอบอาชีพในชุมชนนี้ ท่านคิดว่าอาชีพที่เหมาะสมต่อประชาชนในชุมชนสำหรับใช้อบรมและพัฒนาอาชีพและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ หรือเป็นอาชีพเสริมได้ ให้ท่านพิจารณาคัดสรร เสนออาชีพมา 3 อาชีพ (รอบอาชีพที่อยู่ข้างล่างนี้ ผู้วิจัยได้แสดงเป็นตัวอย่างเท่านั้น)

1. อาชีพ.....
2. อาชีพ.....
3. อาชีพ.....

ตัวอย่างอาชีพด้านการเกษตร

1. การผลิตดินผสมปลูกพืช	2. การทำปุ๋ยชีวภาพ
3. ปุ๋ยหมักสูตรรวม	4. ปุ๋ยหมักสูตรทวาย
5. ปุ๋ยหมักน้ำสมุนไพรชีวภาพ	6. การทำหัวเชื้อชีวภาพ
7. ปุ๋ยหมักชีวภาพสูตรผลไม้ให้หวานกรอบ	8.ฮอร์โมนเร่งรากหัวให้ดกและใหญ่
9. ปุ๋ยหมักสูตรลูกดก	10. ปุ๋ยหมักหลากหลายสูตร
11. การทำปุ๋ยอินทรีย์เชิงธุรกิจการค้า	12. การทำสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช
13. การผลิตกล้าไม้	14. การขยายพันธุ์พืช
15. ปลูกผักกางต้ง	16. ปลูกมะเขือ
17. ปลูกพืชโตไวปลูกให้ผลดกทั้งปี	18. ปลูกผักให้ปลอดสารพิษ
19. ปลูกยางพารา	20. ปลูกมันเทศ
21. ปลูกพริกชี้ฟ้าไม่ให้ใบหยิก	22. ปลูกส้มโอ
23. การเพาะเห็ด	24. อื่น ๆ ระบุ.....

ตัวอย่างด้านงานบริการ

1. การนวดเชลยศักดิ์	2. การนวดชายหาด
3. การนวดแบบสปา	4. การนวดตัว
5. การนวดน้ำมัน	6. การนวดหน้าจัดหน้า
7. การนวดตัวด้วยสมุนไพร	8. การนวดแผนไทย

9. การนวดคลายเครียดและแก้ตึงกล้ามเนื้อ	10. การนวดฝ่าเท้า
11. การทำลูกประคบและการอบตัวสมุนไพร	12. การนวดแบบจีน
13. การนวดเพื่อแก้ปัญหาอนไม่หลับ	14. การนวดทำดัด
15. อื่น ๆ ระบุ.....	

ตัวอย่างด้านปฐุสัตุ

1. การเลียงปลา	2. การเลียงปลาสวยงาม
3. การทำอาหารสัตว์	4. การเลียงไก่ เลียงเป็ด
5. การทำฟาร์มนกกระเจือกเทศ	6. การทำวังกุ้งวังปลา
7. การเลียงแพะ	8. การรีดนมแพะ
9. การเลียงนกเขา	10. อื่น ๆ ระบุ.....

ตัวอย่างด้านการอาหาร

1. เบเกอร์รี่สำหรับร้านกาแฟสด	2. ข้าวเกรียบปากหม้อ
3. ขนมจีบ ซาลาเปา	4. ขนมปั้นขลิบและกะหรี่ปั๊งบางา
5. อาหารประเภทก๋วยเตี๋ย	6. ไตปลา
7. พริกแกง	8. น้ำจืดข้าวต้ม
9. อาหารประเภทเครื่องดื่	10. น้ำเต้าหู้
11. ปลาเปรี้ยวปลาสิ	12. ขนมรังผึ้ง วอฟเฟิลไส้กรอก
13. ข้าวมันไก่ฮองเต้	14. ลอดช่องไทยน้ำกะทิ
15. น้ำผลไม้ปั่นสมุธิ	16. ขนมจีนจับสดแพนซี
17. ปาท่องโก	18. เต้าฮวยนมสด รสต่างๆ เต้าฮวยฟรุตสลัด
19. ปลาหมึกย่างและน้ำจิ้มรสเด็ด	20. ข้าวแกงและการเปิดร้าน
21. น้ำสลัด 10 รายการ น้ำซัน น้ำใสวาซาบิ โยเกิร์ต	22. ข้าวทอดยำเห็ดนมสด
23. รวมมิตรสูตรโบราณ เฉาก๊วยน้ำใบเตย	24. ส้มตำโฮโซและการเปิดร้าน
25. ผัดไทย หอยทอด	26. ขนมครกไทยประยุกต์
27. กาแฟผสมเครื่องดื่ชนิดต่างๆ	28. อื่น ๆ ระบุ.....

ตัวอย่างด้านงานช่าง

1. ซ่อมจักรยาน	2. ซ่อมมอเตอร์ไซด์
3. ซ่อมคอมพิวเตอร์	4. ซ่อมวิทยุ/ โทรทัศน์

5. ซ่อมพัดลม ตู้เย็น	6. ช่างเดินสายไฟ
7. ช่าง เสริมสวย ทำผม	8. ซ่อมโทรศัพท์มือถือ
9. ซ่อมรถยนต์	10. ซ่อมแอร์
11. ซ่อมเครื่องซักผ้า	12. พิมพ์สกรีนเสื้อผ้า
13. ช่าง อบ รีด	14. ช่างจัดตกแต่งสวนภายในบ้าน
15. ช่างทาสี	16. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า และออกแบบเสื้อผ้า
17. ช่างไฟฟ้า	18. ช่างออกแบบบ้าน
19. อื่น ๆ ระบุ.....	

ตัวอย่างด้านงานศิลปะประดิษฐ์

1. การผลิตสินค้าใช้ในบ้าน(สบู่, น้ำยาล้างจาน, เจลล้างมือ, ยาสระผม)	
2. การผลิตไม้ประดับเพื่อความสวยงามในบ้าน หรือ จำหน่ายเป็น ของขวัญ	
3. การทำเข็มกลัดติดหน้าอก รูปดอกไม้จากผ้าใยบัว	4. การปักดอกไม้เพื่อเพิ่มมูลค่า
5. การทำของชำร่วยจากผ้าใยบัวเป็นรูปสับประรด	6. ผ้ามัดย้อมจากใบไม้
7. การทำดอกกุหลาบจากผ้าใยบัว	8. การปักธนบัตร
9. การร้อยลูกปัดและคริสตัล	10. การถักโครเช่
11. ศิลปะการตกแต่งสถานที่ด้วยลูกโป่ง	12. แกะสลักผลไม้
13. การจัดช่อดอกไม้	14. การทำน้ำหอม
15. การแต่งหน้าเค้ก	16. เฟ้นท์ / ต่อเล็บ
17. การทำน้ำมันเหลือง	18. การเฟ้นท์แก้ว
19. ช่างแต่งหน้าเจ้าบ่าว เจ้าสาว รับปริญญา	20. การจัดดอกไม้
21. บิดลูกโป่งมหัศจรรย์	22. อื่น ๆ ระบุ

แบบสัมภาษณ์

ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์
90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ
จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์
การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 7 คน

โดยมีกรอบการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความพร้อมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน
ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัด
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ(นาย/นาง/นางสาว)..... นามสกุล.....
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง อายุ.....ปี
3. ที่อยู่.....
4. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
5. ตำแหน่ง.....
6. สังกัด.....

ตอนที่ 2 ความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

1. ท่านคิดว่าอาชีพ เหมาะสมที่จะนำมาจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

2. ท่านมีความคิดเห็น/ข้อเสนออย่างไรในเรื่องความพร้อมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ในการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น อาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอาคารสงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2.1 ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- ☐ พร้อม
- ☐ ไม่พร้อม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

2.2 ด้านผู้สอน หรือวิทยากร

☐

พร้อม

☐

ไม่พร้อม

ข้อเสนอแนะ

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่

☐

พร้อม

☐

ไม่พร้อม

ข้อเสนอแนะ

2.4 ด้านงบประมาณการฝึกอบรม

☐

พร้อม

☐

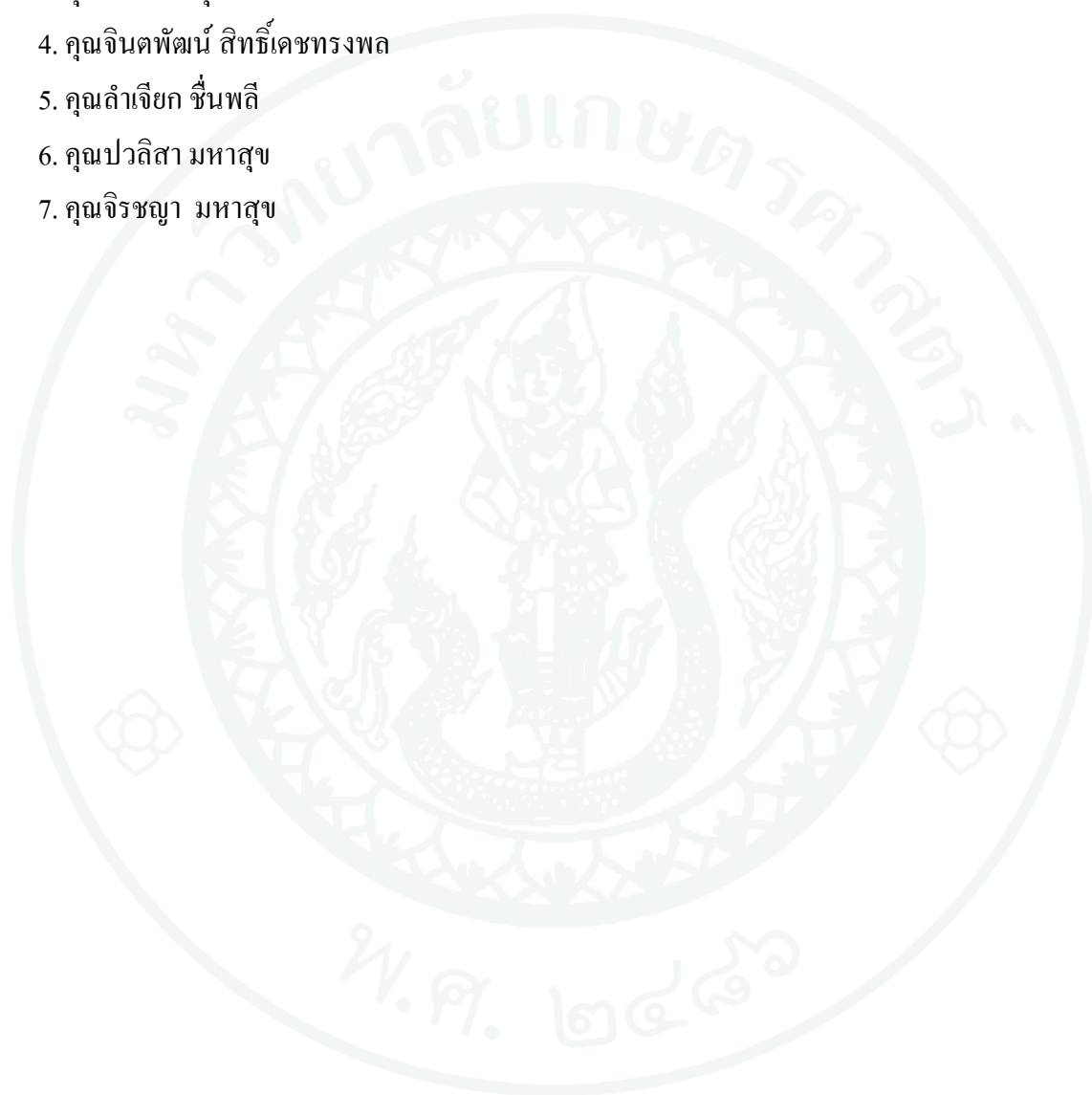
ไม่พร้อม

ข้อเสนอแนะ

รายนามคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. ดร. วิราสิริ วสีวิรสิวี
2. คุณจิตรา เพชรวงศ์
3. คุณธนศักดิ์ พุทธโกษา
4. คุณจินตพัฒน์ สิริเดชทรงพล
5. คุณดำเจียก ชื่นพลี
6. คุณปวลิสมา มหาสุข
7. คุณจิรัชญา มหาสุข

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ดร. วิราสิริ วีสิริสวัสดิ์

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคารสงเคราะห์
90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตจกนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-020

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน คุณจิตรา เพชรวงษ์

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตินัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัชย์ จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน คุณชนศักดิ์ พุทธโกษา

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตจกนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-02

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน คุณจินตพัฒน์ สิทธิเดชทรงพล

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตินัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน คุณลำเจียก ชื่นพลี

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตจกนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน คุณปณิศา มหาสุข

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิตจกนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

(สำเนา)

ที่ ศธ.5013.109 / 091

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

24 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน คุณจิรชญา มหาสุข

ด้วยนางสาวปฐมา ศรีนา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาอาชีวศึกษา ภาควิชา
อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ความพร้อมในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อาคาร
สงเคราะห์ 90 (แฟลตกรุงเทพมหานคร) เขตทุ่งครุ จังหวัดกรุงเทพมหานคร”

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย
โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และนิสิตจักนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สังเคราะห์
เรียบเรียงสรุปการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.สุรัช จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร. 02-579-7143, 02-942-8200 ต่อ 261,262

โทรสาร 02-579-0203

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวปฐมา ศรีนา
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 16 เดือนเมษายน พ.ศ. 2513
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยเขตทุ่งครุ